

Ivan Anušić
#NEUPITNO

► Izborni program
za Slavoniju i Baranju 2021. – 2025.

Ivan Anušić

#NEUPITNO

Za Slavoniju
i Baranju

Ivan Anušić - nositelj liste HDZ-a za
Županijsku skupštinu Osječko-baranjske županije

Znate me kao čovjeka koji se bori, u Domovinskom ratu za Hrvatsku, kao načelnik za Općinu Antunovac, kao saborski zastupnik za interese Slavonije i Baranje. Danas me znate kao župana koji se bori za svoju županiju, za projekte, za razvoj i za svakog čovjeka naše županije. Nastavit ću se uz vašu podršku neupitno boriti da Osječko-baranjska županija još snažnije nastavi naprijed.

Poštovani stanovnici Osječko-baranjske županije,

Želim vam se zahvaliti na povjerenju koje ste mi dali prije četiri godine kada ste me izabrali za svog župana. Danas pred vas stavljam rezultate rada tima Osječko-baranjske županije kojeg sam kao župan vodio u proteklom mandatu.

Preokrenuli smo trendove, u našoj županiji bilježimo pozitivna gospodarska kretanja, povećan je broj tvrtki i obrta, a smanjeno iseljavanje i nezaposlenost. Pokazali smo da se strateškim promišljanjem i kvalitetnim radom može pokrenuti rast i razvoj naše županije.

Promijenili smo percepciju o Slavoniji i Baranji, koja je danas politički relevantan čimbenik na nacionalnoj razini. Osječko-baranjsku županiju se danas zna kao predvodnika pozitivnih trendova, svi su naši kapitalni projekti naišli na odobravanje Vlade RH.

Pokrenuli smo nastavak izgradnje Koridora Vc u punom profilu, a nakon deset godina zabrane, ponovno smo pokrenuli eksploataciju pijeska iz rijeke Drave. Inicirali smo opstanak mljekarske proizvodnje u Osijeku i spriječili gašenje radnih mjeseta. Tražili smo i dobili izmjenu NUTS2 statističkih regija, u korist istoka Hrvatske, a brzom intervencijom i inicijativom prema Vladi RH spriječili smo kolaps u funkcioniranju linijskog prijevoza putnika, nastalog zbog ukidanja autobusnih linija diljem županije. Aktivno smo se uključili u rješavanje problema komaraca, unatoč tome što Županija nema obvezu sufinsanciranja. Nastojali smo i uvijek čemo nastojati biti partner u rješavanju svih izazova koji se stavljaju pred stanovnike naše županije.

Naš jedinstveni projekt besplatnog školskog obroka za sve osnovnoškolce danas je primjer drugim županijama i gradovima. Prva smo županija u Republici Hrvatskoj koja je omogućila poduzetnicima kredite s kamatom od 0%, kao i sufinsanciranje kamata građanima na stambene kredite.

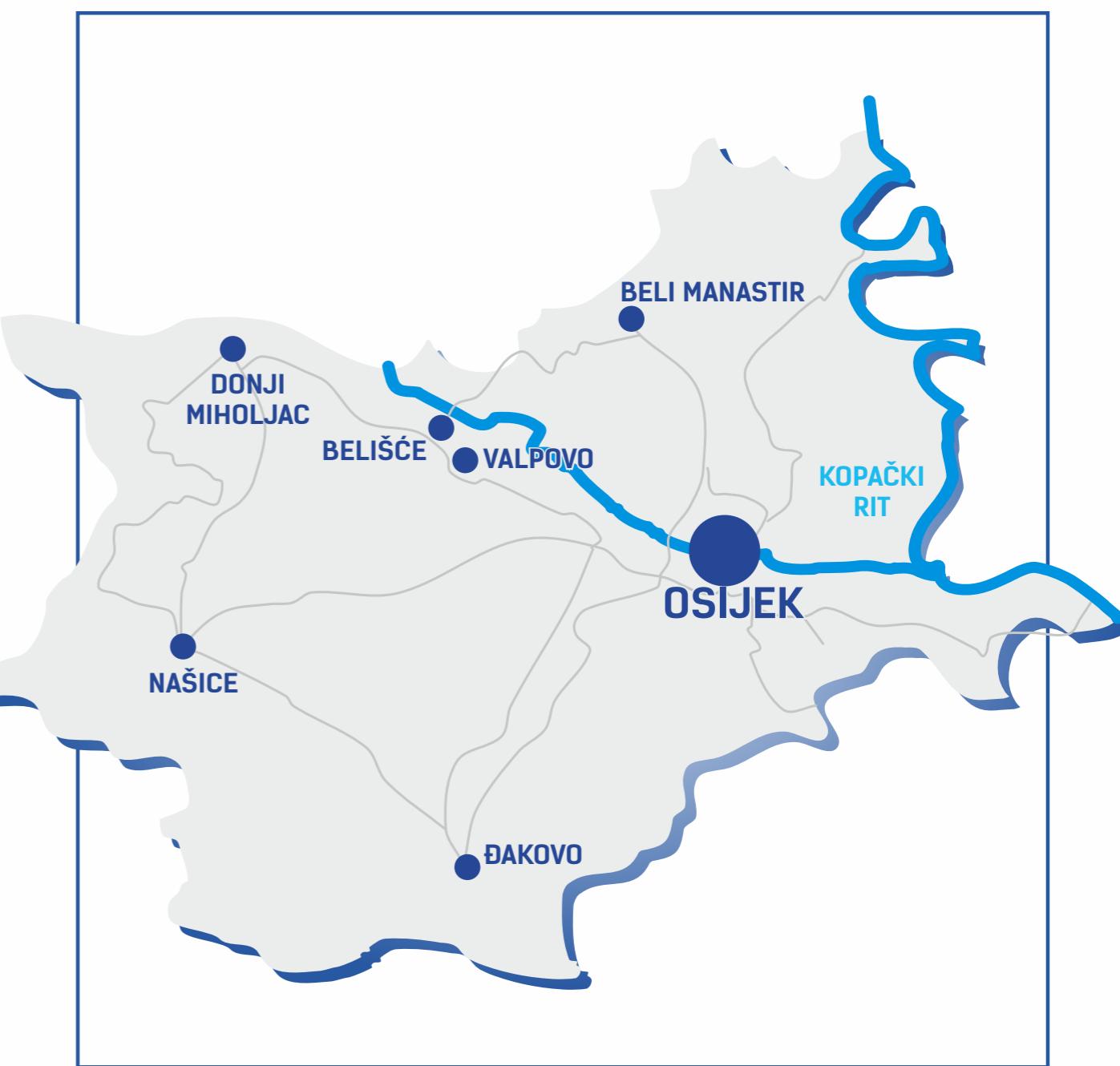
O Regionalnom distribucijskom centru za voće i povrće se godinama govorilo, a mi smo započeli s njegovom izgradnjom, gradimo sustave za navodnjavanje i potičemo ekološku poljoprivrednu proizvodnju. Jedna smo od najuspješnijih županija po korištenju sredstava iz fondova Europske unije, proveli smo energetsku obnovu za 54 zgrade i dobitnik smo Godišnje nagrade za zelenu i održivu gradnju. Osječko-baranjska županija postaje prijestolnica kontinentalnog turizma u Republici Hrvatskoj.

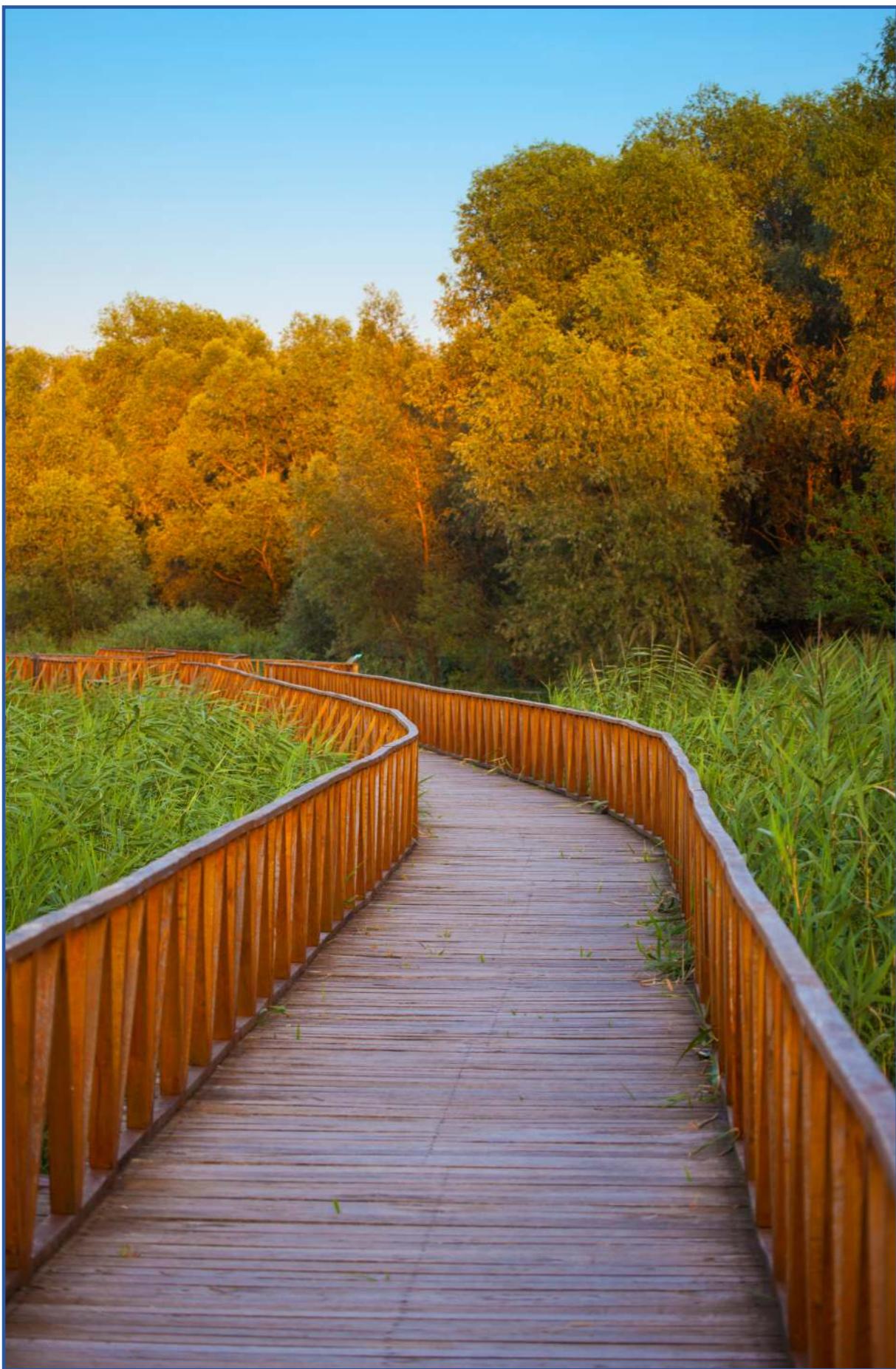
U samom smo vrhu RH prema izdvajajući za obrazovanje, izgradili smo četiri nove školske dvorane, gradimo dva regionalna centra kompetentnosti. Srednja škola Donji Miholjac u završnoj je fazi izgradnje, a započinjemo s izgradnjom I. gimnazije u Osijeku i sportske dvorane u Čepinu.

Proveli smo integraciju domova zdravlja u jedinstveni Dom zdravlja Osječko-baranjske županije, ulažemo u nove ordinacije, formirali smo novi centar za dentalnu medicinu, obnavljamo i opremamo domove za stare i nemoćne osobe te smo proveli projekt Dostupnije primarne zdravstvene zaštite na području cijele županije, a prva smo županija koja se uključila u projekt Zaželi.

Kroz Projekt Slavonija, Baranja i Srijem i u iduće čemo četiri godine nastaviti s realizacijom kapitalnih projekata poput izgradnje novog KBC-a Osijek i Gospodarskog centra, revitalizacije OLT-a i niza drugih za koje smo osigurali sredstva.

Kao vaš župan, u ove sam četiri godine sa svojim suradnicima neupitno radio na stvaranju preduvjeta za bolji život u Osječko-baranjskoj županiji. Napredak je danas vidljiv u svim segmentima, a nastaviti ćemo raditi i graditi Osječko-baranjsku županiju kao predvodnicu gospodarskog, poljoprivrednog, turističkog, društvenog i političkog života istoka Hrvatske. Svojim smo zalaganjem, inicijativama i projektima pokazali da Županija može izaći izvan ustaljenih okvira i biti predvodnik promjena, rasta i razvoja. Nastavimo mijenjati percepciju, osnaživati Slavoniju i Baranju, pripremati nove, strateške projekte i #neupitno raditi za boljši Osječko-baranjske županije!

UVOD

Kao rezultat četverogodišnjeg vođenja Osječko-baranjske županije, zajedničke suradnje s nizom dionika gospodarskog i društvenog okruženja te opsežnog i analitičkog promišljanja i djelovanja, nastao je izborni program za razdoblje 2021. – 2025. godina. Izborni program obuhvaća 11 strateških područja:

1. Gospodarstvo
2. Poljoprivreda i ruralni razvoj
3. Malo i srednje poduzetništvo
4. Promet
5. Fondovi Europske unije
6. Energetika, okoliš, prostor
7. Turizam
8. Obrazovanje i znanost
9. Zdravstvo, socijalna skrb, branitelji
10. Sport i kultura
11. Demografija, mlađi, umirovljenici

Unutar svakog strateškog područja predstavljeni su projekti koje smo realizirali u prošlom mandatu, odnosno u protekle četiri godine, a koji su jasan pokazatelj smjera kojim smo krenuli i koji želimo razvijati u sljedećem mandatu.

Planirane aktivnosti uvelike se oslanjaju na one projekte koje smo već započeli, jer je za provedbu velikih infrastrukturnih projekata, osim osiguranja izvora financiranja, potrebno izraditi složenu i vrlo zahtjevnu projektnu dokumentaciju. Kroz navedena strateška područja obuhvaćeni su svi segmenti društva, a projekti i aktivnosti koje smo provodili i koje planiramo provoditi na dobrobit su svih naših stanovnika.

U protekle četiri godine dokazali smo da smo sposobni upravljati složenim gospodarskim, društvenim i socijalnim procesima. Kao model za osnaživanje i unapređenje dosadašnjih procesa te odgovor na ključne izazove koji nas očekuju, naš izborni program kroz konkretnе i ostvarive projekte neupitno stvara okvir za daljnji razvoj Osječko-baranjske županije.

GOSPODARSTVO

Osječko-baranjska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave važan je promicatelj regionalnog gospodarskog razvoja. Tijekom proteklih četiri godine bili smo uključeni u pružanje potpore regionalnom gospodarstvu na različite načine, kroz osiguranje fizičke infrastrukture, kako one gospodarske, tako i komunalne i društvene, osiguranje povoljnih izvora financiranja, kroz pružanje podrške domaćim i stranim investitorima i promicanje poslovnog okruženja, pružanje potpora u obrazovanju i osposobljavanje ljudskih potencijala. Uz stvaranje pretpostavki za ujednačen razvoj cijelog područja županije, rast gospodarske aktivnosti ima pozitivan učinak na porast zaposlenosti, osobnog dohotka, te samim time na povećanje životnog standarda stanovništva.

Realizirano 2017.-2021.

Kapitalne pomoći jedinicama lokalne samouprave

Vodeći računa o uravnoteženom razvoju jedinica lokalne samouprave, ulažemo u komunalnu, društvenu i povezanu infrastrukturu za podizanje kvalitete života stanovnika, što uključuje vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda, ceste, poduzetničku infrastrukturu, poduzetničke inkubatore, društvene domove, objekte protupožarne zaštite, kuće oproštaja, športske objekte i terene, dječja igrališta, biciklističke staze, dječje vrtiće i ostale društvene objekte. U proteklom razdoblju za ove namjene uložili smo 13,4 milijuna kuna.

Gospodarski centar

Započeli smo s izgradnjom Zgrade 1. Gospodarskog centra površine oko 5.000 m², vrijednosti 63,7 milijuna kuna, od čega Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU sufinancira 45 milijuna kuna, a Županija 18,7 milijuna kuna. Realizacijom ovog projekta osigurat ćemo prostor za regionalne i međunarodne sajamske i druge manifestacije u svim granama gospodarstva, ali i za kongresna događanja. Ukupna vrijednost cjelokupnog projekta Gospodarskog centra je 350 milijuna kuna, a činit će ga više objekata različite namjene ukupne površine oko 75.000 m² građevinske bruto površine, te oko 35.000 m² vanjskog izložbenog prostora.

Revitalizacija brownfield područja OLT Osijek

Strateški projekt revitalizacije brownfield lokacije OLT Osijek odnosi se na područje napuštenog i neiskorištenog industrijskog kompleksa, zemljišta i objekata infrastrukture ukupne površine 59.046 m². Na ovom prostoru planiramo nove sadržaje javne, gospodarske, znanstvene i društvene namjene, sa svrhom razvoja novih sektora pametne specijalizacije gospodarstva i turizma te obrazovne infrastrukture. U tijeku je izrada pripremne dokumentacije za studijsko tehničku dokumentaciju ukupne vrijednosti 2.777.500,00 kuna, od čega su bespovratna sredstava EU 85% odnosno 2.360.875,00 kuna, a sredstva Županije 15% odnosno 416.625,00 kuna, a okvirna vrijednost cjelokupne investicije je 150 milijuna kuna.

Potpore prerađivačkoj industriji

U gospodarstvu Županije prevladava prerađivačka industrija, posebice prehrambena, metalna, kemijska, drvna i papirna industrija, proizvodnja strojeva, a u strukturi prihoda poduzetnika prerađivačka industrija sudjeluje s 28,4%. Kroz svoje poticajne mjere i aktivnosti posebno potičemo prerađivačku industriju te poduzetnici čije su djelatnosti vezane uz prerađivačku industriju ostvaruju veći intenzitet bespovratnih potpora (do 50%), kao i povoljnije uvjete kreditiranja (kamate od 0%).

Poduzetničke zone i nova ulaganja

Sufinancirali smo izgradnju poduzetničkih zona, kao jezgri gospodarskog rasta i razvoja te smo izradili Katalog zona kojim predstavljamo i promoviramo tridesetak infrastrukturno opremljenih zona na svom području. S ciljem privlačenja domaćih i stranih investitora za ulaganje na području županije, izradili smo interaktivne promotivne publikacije na više svjetskih jezika. Uz predstavljanje prirodnih resursa te gospodarskih potencijala, publikacije sadrže i pregled olakšica za ulaganje, prvenstveno poreznih olakšica i olakšica za nova radna mjesta.

Projekti poticanja zapošljavanja

S ciljem stjecanja novih znanja i vještina te bržeg zapošljavanja, u potpunosti smo finansirali edukaciju i trošak prijevoza za oko 200 dugotrajno nezaposlenih osoba. Programi osposobljavanja uključuju ECDL edukaciju, osposobljavanje za njegovateljice, računovođe za mala poduzeća, asistente u nastavi, voditelje projekata EU, odnosno one projekte koji su deficitarni na tržištu rada. Više od 60% polaznika zaposli se u roku od 6 mjeseci od završetka edukacije.

Eksplotacija pijeska uz Drave

Na našu inicijativu, nakon deset godina zabrane, stvoreni su zakonski preduvjeti i započela je eksplotacija pijeska iz Drave koja će donijeti višestruku korist, kako za gospodarstvo, posebice u kontekstu nastavka izgradnje Koridora Vc, tako i za protočnost korita rijeke Drave i razvoja riječnog prometa i turizma.

Potpore drvoprerađivačkoj industriji

S obzirom na ogroman potencijal drvoprerađivačke industrije i bogate drvne zalihe, zajedno sa Svjetskom bankom i drvoprerađivačima uključeni smo u procese reforme sustava kvota drvne mase. Uz porast konkurentnosti drvoprerađivača, očekivani rezultati ovih aktivnosti bit će povećanje prihoda i mogućnosti za novo zapošljavanje.

Poticanje izvoznih aktivnosti

Gospodarstvo županije izvozno je orijentirano te ostvaruje pozitivnu vanjsko-trgovinsku bilancu. S ciljem unaprjeđenja poslovanja domaćih tvrtki u vidu suradnje s međunarodnim partnerima te plasmanom

domaćih proizvoda na strana tržišta, aktivno smo uključeni u projekte pripreme izvoza, kako one finansijske, tako i one logističke, koje provodimo u suradnji s HBOR-om, gospodarskim i obrtničkim komorama, te drugim državnim i međunarodnim organizacijama koje pružaju podršku izvozu i izvoznicima.

Gospodarska diplomacija

Kako bi dali svoj doprinos rastu regionalnog gospodarstva te omogućili materijalni boljšak građana, u protekle četiri godine provodili smo intenzivne aktivnosti vezane uz gospodarsku diplomaciju. Bilateralni susreti s veleposlanicima, potpisani ugovori o međuregionalnoj suradnji, gospodarska događanja, investicijski forumi, neke su od njih kojima smo promovirali županijske razvojne potencijale, a koje su polučile i konkretnе rezultate.

Planirano 2021.-2025.

Nastavak dosadašnjih aktivnosti

Zbog svojih pozitivnih učinaka na razvoj gospodarstva, povećanje konkurentnosti i stvaranje novih radnih mesta, kao i poboljšanje infrastrukturne opremljenosti, u sljedeće četiri godine planiramo nastavak projekta dodjele kapitalnih potpora jedinicama lokalne samouprave, projekata poticanja zapošljavanja, potpora prerađivačkoj i drvoprerađivačkoj industriji, kao i daljnja ulaganja u poduzetničke zone, poticanje izvoza i novih investicija te poboljšanje investicijske klime.

Nastavak izgradnje Gospodarskog centra

Nakon Zgrade 1. predviđena je gradnja kongresnog centra, nadzemne garaže, poslovno-obrtničkog aneksa, poslovnog tornja s uredima te unutarnjeg izložbenog prostora (pet spojenih hala) za sajmove. Planirani su i otvoreni te demonstracijski izložbeni prostori, parkiralište, pristupne ceste, park, dječja igrališta. Gospodarski centar postat će regionalni poduzetničko-poslovni centar čijom ćemo realizacijom dati snažan doprinos općem razvoju kroz povezivanje prioritetnih područja suradnje (prehrana, bioekonomija, unapređenje lanca vrijednosti te stvaranje regionalnih razvojnih središta kroz pametnu specijalizaciju, obrazovanje i regionalnu infrastrukturu, turizam i kreativno društvo).

Nastavak provedbe projekta revitalizacije brownfield područja OLT Osijek

Program revitalizacije planiramo provoditi u više faza projektiranja i izgradnje. Prva faza realizacije projekta odnosi se na gospodarske sadržaje (poduzetnički inkubator i akcelerator [STEM tehnologije] i inkubator za kulturne i kreativne industrije), obrazovno-sportske sadržaje (sportski talent akcelerator i bazen), kulturno-obrazovne sadržaje (kazalište male scene, muzej i galerija za potrebe obrazovnih institucija). Druga etapa realizacije projekta odnosi se na poticajnu stanogradnju.

Razvoj pametnih tehnologija i industrije 4.0

Pametna Europa usmjerena na inovacije, digitalizaciju i gospodarsku preobrazbu jedan je od pet glavnih ciljeva kohezijske politike za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Proaktivno ćemo sudjelovati u razvijanju konkurentskog i tehnološki naprednog gospodarstva, a kroz posebne mjere bespovratnih potpora poticati ćemo stvaranje industrija 4.0 temeljenih na primjeni pametnih tehnologija, znanju i inovacijama.

Dodatne olakšice za nova ulaganja

S ciljem poticanja ulaganja u dugotrajnu imovinu i njenu tehnološku konkurentnost, te osnaživanje i modernizacija sektora prerađivačke industrije, izraditi ćemo poseban program dodatnih olakšica za nova ulaganja, kojim ćemo dodatno osnažiti prerađivački sektor i stvoriti preduvjete za nova zapošljavanja.

Poboljšanje investicijske klime

Poboljšanje investicijske klime proces je koji je potrebno stalno unapređivati i razvijati, jer na investicijsku klimu osim ekonomskih i finansijskih, utječe i društveno-politički uvjeti. Pružiti ćemo svu potrebnu stručnu i administrativnu pomoć investitorima te osigurati suradnju i umrežavanje sa svim nadležnim institucijama, što će omogućiti efikasniju i bržu realizaciju ulaganja.

Ciljevi:

- Poticanje gospodarskog rasta i stvaranje preduvjeta za zapošljavanje
- Povećanje konkurentnosti i rast novih investicija
- Daljnji rast izvoznih aktivnosti
- Tehnološki razvoj, poticanje inovacija i stvaranje novih proizvoda
- Povećanje razvojnih mogućnosti županije

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

Radi stvaranja prepostavki za razvoj poljoprivrede i unaprjeđenje ruralnog prostora, poticanje konkurentnosti poljoprivrede i postizanje održivog razvoja ruralnog prostora, kao i drugih ciljeva utvrđenih poljoprivrednom politikom RH, tijekom proteklih četiri godine provodili smo niz mjera potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Realizirano 2017.-2021.

Regionalni distribucijski centar za voće i povrće

Započela je izgradnja Regionalnog distribucijskog centra za voće i povrće, projekta vrijednog 101,6 milijuna kuna kojeg financiraju Županija, Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU. Ukupna površina cijelog objekta je 8.182 m², ukupni rashladni kapacitet hladnjaka 2.910 tona, raspoređen je u 23 komore i podijeljen na ekološku i konvencionalnu proizvodnju, a ukupni skladišni kapacitet je 3.239 tona. Izgradnja ovog centra od posebnog je značaja za poljoprivredne proizvođače jer se prvi put gradi hladnjaka takvog kapaciteta koja obuhvaća sustave hlađenja, sortirnice, pakirnice i sušare, ali i liniju za ekološku proizvodnju koja je budućnost poljoprivredne proizvodnje.

Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama

Započela je izgradnja četiri sustava za navodnjavanja – Sustav navodnjavanja Poljoprivredni institut Osijek, Sustav navodnjavanja Budimci-Krndija, Sustav navodnjavanja Mala šuma – Veliki vrt i Sustav navodnjavanja Puškaš, ukupne vrijednosti 72 milijuna kuna za 1.700 hektara navodnjavanih površina. Izgradnjom sustava navodnjavanja cilj nam je organiziranje navodnjavanja, okrugljavanje poljoprivrednog zemljišta, izmjena strukture poljoprivredne proizvodnje te uvođenje dohodovnih kultura, kao i osiguranje stabilnih prinosa i poticanje izvoza.

Program potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju

U proteklom četverogodišnjem razdoblju, provodili smo mjere usmjerene na proizvodnju visokokvalitetne hrane, povećanje produktivnosti poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene, jačanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava, poticanje mladih poljoprivrednika, jačanje istraživačkih aktivnosti, jačanje preradbenih kapaciteta i obnovu ruralne infrastrukture u funkciji poljoprivredne proizvodnje te unaprjeđenje lovstva. Potpora je koristio 1.111 poljoprivrednik u ukupnom iznosu od 15,4 milijuna kuna.

Potpore za izradu dokumentacije za projekte infrastrukture u ruralnim područjima

Financirali smo izradu pripremne, projektno-tehničke i druge dokumentacije jedinicama lokalne samouprave za provedbu Mjere 07 iz Programa ruralnog razvoja RH, s ciljem ravnomjernog razvoja, podizanja kvalitete života i zaustavljanja iseljavanja iz ruralnih sredina. U proteklom razdoblju za ove aktivnosti osigurali smo 2,6 milijuna kuna.

Potpore dobrovoljnim vatrogasnim društvima

Sufinancirali smo aktivnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava za nabavu nove opreme i vozila, natjecanje, manifestacije i uređenje prostornih uvjeta u ukupnom iznosu od 2,4 milijuna kuna. Kroz navedene aktivnosti poticali smo razvoj, djelotvornost i spremnost vatrogasaca za različite zadaće i intervencije koje obavljaju u ruralnim sredinama.

Manifestacije i inicijative

U proteklom razdoblju organizirali smo niz različitih manifestacija na području županije te smo sufinancirali nastupe na sajmovima i manifestacijama diljem RH, vezanim uz poljoprivredu i poljoprivredne proizvode, lovstvo i ruralni razvoj. Pokrenuli smo projekt „Pametna sela“ – novi koncept EU za razvoj ruralnih područja. U tijeku je izrada stručnih studija te provedba projekata u suradnji sa znanstvenim institucijama, čiji će rezultati i doprinosi biti primjenjivi u proizvodnji.

Geodetsko-katastarske izmjere zemljišta

Provedbom geodetsko-katastarske izmjere stvaramo uvjete za racionalno i funkcionalno upravljanje prostorom, kao i za ishodjenje potrebnih dokumenata za građenje. Tijekom navedenog razdoblja nastavili smo provedbu projekta sufinanciranja katastarske izmjere na području županije.

Potpore lokalnim akcijskim grupama

Razvili smo partnerski odnos s lokalnim akcijskim grupama i osigurali sredstva za privremeno sufinanciranje odobrenih aktivnosti unutar Mjere M19 LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice) te time omogućili provođenje projekata koji su u visokom stupnju realizacije za četiri lokalne akcijske grupe – LAG Baranja, LAG Karašica, LAG Strossmayer i LAG Vuka – Dunav.

Planirano 2021.-2025.

Nastavak dosadašnjih aktivnosti

Zbog pozitivnog utjecaja na razvoj poljoprivrede, unaprjeđenja poljoprivredne proizvodnje i povećanja konkurenčnosti, u sljedeće četiri godine planiramo nastavak programa potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju, projekta potpora za izradu dokumentacije za projekte infrastrukture u ruralnim područjima, potpora dobrovoljnim vatrogasnim društvima, potpora LAG-ovima, katastarsko-geodetske izmjere zemljišta, organiziranja manifestacija i sufinanciranje nastupa na istim te suradnje sa znanstvenim institucijama na projektima svekolikog unaprjeđenja poljoprivredne proizvodnje.

Nastavak izgradnje Regionalnog distribucijskog centra za voće i povrće

Nakon prve, planiramo i drugu fazu izgradnje regionalnog distribucijskog centra, a to je izgradnja objekta s dodatnim skladišnim prostorom za smještaj voća i povrća, linija, tunela za brzo smrzavanje s potrebnim skladišnim kapacitetom za čuvanje smrznutog voća i povrća, sušare za voće i povrće te aukcijske dvorane.

Aktivnosti oko izgradnje mreže centara za prikupljanje poljoprivrednih proizvoda

Kako bismo malim proizvođačima olakšali pristup Regionalnom distribucijskom centru te njihove proizvode učinili konkurentnim i dostupnim, planiramo daljnje aktivnosti oko izgradnje logističkih kapaciteta - mreže centara za prikupljanje poljoprivrednih proizvoda, raspoređenih na cijelom području županije, koji će imati potrebne skladišne i rashladne kapacitete za privremeno skladištenje proizvoda prije njihovog prostavljanja u Regionalni distribucijski centar.

Subvencioniranje troškova korištenja Regionalnog distribucijskog centra

Kako bi proizvođačima omogućili što povoljnije korištenje novog objekata hladnjače i skladišta te pripremu proizvoda za tržište, subvencionirat ćemo ove troškove. S obzirom na to da je Županija osnivač škola, domova za stare i nemoćne te bolnice, namjera nam je preko Regionalnog distribucijskog centra osigurati ovim korisnicima dovoljne količine domaćeg voća i povrća.

Nastavak izgradnje sustava navodnjavanja

U sljedećem razdoblju planiran je završetak izgradnje započetih i projektiranje novih sustava navodnjavanja. Navodnjavanje je jedna od najvažnijih agrotehničkih mjera u poljoprivredi kojom se nadoknađuje nedostatak vode u tlu, odnosno stvaraju se kontrolirani uvjeti proizvodnje, koji pozitivno utječu na količinu i kvalitetu proizvedenih proizvoda.

Ekološka proizvodnja

Razvoj županije je temeljen na principima održivog razvoja i zaštite okoliša, a sukladno tome razvijamo potpore za ekološku poljoprivrednu proizvodnju. U novoj finansijskoj perspektivi, a u skladu sa Zajedničkom poljoprivrednom politikom za razdoblje 2021.- 2027. godine, koncept potpora postavljen je tako da poljoprivrednici u sustavu ekološke proizvodnje ostvaruju povećane potpore u odnosu na ostale korisnike. Pozitivan učinak ekološke poljoprivrede ogleda se u svim komponentama održivog razvoja, odnosno ima pozitivne učinke na ekološku, socijalnu i ekonomsku komponentu bavljenja poljoprivrednom djelatnošću i života u ruralnim područjima. Smanjenje negativnih utjecaja na okoliš i povećanje otpornosti na klimatske promjene s jedne strane, ali isto tako dodavanje vrijednosti poljoprivrednoj proizvodnji te povećanje prihoda u poljoprivredi može utjecati na zapošljavanje i stabilnost stanovništva u ruralnim područjima.

Ciljevi:

- Osiguranje dovoljnih količina kvalitetne hrane
- Zadržavanje gospodarske aktivnosti i zapošljavanja na ruralnom području
- Rast investicija i gospodarski rast
- Ujednačen regionalni razvoj
- Povećanje standarda življenja za poljoprivrednike
- Motivacija mladih za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom

MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO

Malo i srednje poduzetništvo i obrtništvo pokretač je cijelokupnog gospodarskog rasta i razvoja te generator novih radnih mesta. Subjekti malog gospodarstva okvir su za realizaciju poduzetničke inicijative, koja čini osnovu gospodarstva. Nastojeći aktivno pridonijeti stvaranju pretpostavki i okruženja stimulativnog za razvoj poduzetništva, tijekom proteklih četiri godine pokrenuli smo i realizirali niz projekata kojima se podupire razvoj poduzetništva.

Realizirano 2017.-2021.

Poduzetnički krediti s kamatom od 0%

Osječko-baranjska županija prva je institucija u RH koja je omogućila poduzetnicima beskamatno kreditiranje. Kroz ovaj projekt, koji se provodi u suradnji s HBOR-om, osigurali smo kreditni potencijal od 105 milijuna kuna, omogućili smo kreditiranje poduzetnika u fazi rasta i razvoja, ali i kreditiranje poduzetnika početnika, mladih poduzetnika te žena poduzetnica.

Povećana izdvajanja za poduzetničke projekte

Proračunska sredstva za projekte poticanja malog i srednjeg poduzetništva povećali smo s 4,2 milijuna kuna koliko je bilo planirano 2017. godine, na 11,2 milijuna kuna koliko je bilo planirano 2020. godine. Kroz ovo povećanje poslali smo snažnu poruku poduzetnicima da ćemo im biti kvalitetan partner, svjesni da samo zajednički odnos poduzetnika, lokalne i regionalne zajednice i svih institucija može biti jamac opstojnosti i daljnog napretka poduzetništva i gospodarstva.

Bespovratne potpore za poduzetnike

Dodijelili smo 680 potpora poduzetnicima za pokretanje, razvoj i unapređenje poslovanja u ukupnom iznosu od 10 milijuna kuna, a s prvotnih milijun kuna 2017. godine povećali smo izdvajanja za ove namjene na 3 milijuna kuna 2021. godine. Potpore smo dodijelili za kupovinu, izgradnju i opremanje poslovnog prostora, za tekuće i investicijsko održavanje, za kupovinu alata, strojeva i opreme, za uvođenje sustava upravljanja kvalitetom, normi i znakova kvalitete, za stručno osposobljavanje i obrazovanje i za marketinške aktivnosti.

Potpore poduzetnicima zbog pandemije bolesti COVID-19

Zbog otežanih uvjeta poslovanja, odnosno pada prihoda uslijed pandemije bolesti COVID-19 u 2020. godini pokrenuli smo projekte pomoći poduzetnicima te smo dodijelili potpore za 544 poduzetnika. Javni poziv za ovu namjenu otvorili smo i u 2021. godini.

Besplatno savjetovanje, informiranje i edukacija poduzetnika

U suradnji s poduzetničkim potpornim institucijama pružili smo usluge besplatnog savjetovanja za više od 4.000 postojećih i budućih poduzetnika, održali smo besplatne seminare, radionice, tribine i forume za oko 5.000 postojećih i budućih poduzetnika te smo proveli edukacije u okviru Programa usavršavanja managera za više od 500 polaznika.

Nastupi na sajmovima

Sufinancirali smo troškove nastupa na domaćim i inozemnim sajmovima, s posebnim naglaskom na sajamske aktivnosti žena poduzetnica, kao i troškove izrade sajamskog promidžbenog materijala u iznosu od 600.000,00 kuna.

Razvoj inovacija i poticanje klasterizacije

Dodijelili smo potpore za inovativne aktivnosti, povećali smo konkurentnost te smo pokrenuli rast gospodarstva temeljenog na znanju, a potporama za klasterne poticali smo koordiniran i zajednički rad malih, srednjih i velikih poslovnih subjekata, centara znanja i lokalne samouprave u razvoju i izradi novih proizvoda.

Učeničko i studentsko poduzetništvo

Pokrenuli smo projekt kroz koji učenici i studenti razvijaju poduzetničke vještine te se potiče njihova samoinicijativnost i kreativnost kao i stjecanje potrebnih znanja, vještina i iskustva za pokretanje vlastitog poslovnog potpovata.

Žene u poduzetništvu

Kroz razvijen sustav potpora koje uključuju beskamatne kredite, bespovratna sredstva, besplatne nastupe na sajmovima, tematske konferencije i edukacije, pružili smo podršku ženama u poduzetništvu te tako poboljšali njihov položaj kako u poslovnom svijetu, tako i društvu općenito.

Najbolja poduzetnička ideja

Nastavili smo provoditi projekt Najbolja poduzetnička ideja koji ima za cilj poticanje poduzetnika početnika, ali i onih osoba koje tek razmišljaju o ulasku u svijet poduzetništva, na stvaranje novih proizvoda, odnosno usluga koje mogu ponuditi tržištu. U proteklom razdoblju nagradene su 52 poduzetničke ideje.

Razvijena mreža poduzetničkih potpornih institucija

Zajednička suradnja svih institucija poduzetničke podrške, posebice poduzetničkih centara, inkubatora i akceleratora, komora, udruženja i znanstvenih institucija te sufinanciranje njihovih projekata omogućila je bolji protok informacija, usklađenost projekata, međusobno nadopunjavanje i kvalitetnu pomoć poduzetnicima. Uz postojeći ured HBOR-a, tijekom 2019. godine na području županije otvorena je ispostava HAMAG-BICRO-a kao dodatna podrška obrtnicima i poduzetnicima.

Porast broja subjekata malog gospodarstva

Za 2017. godinu na području županije 5.103 poduzetnika predali su finansijsko izvješće o poslovanju, a za 2019. godine njih 5.787 poduzetnika. U prosincu 2017. godine na području županije poslovalo je 3.788 obrta, u prosincu 2019. godine 4.538. Unatoč pandemiji, broj obrta krajem 2020. godine porastao je za 254 u odnosu na godinu prije je bilo 4.792 obrta. Od početka 2021. godine do sredine travnja broj aktivnih obrta povećan je za 135 novih obrta te je aktivno 4.927 obrta.

Planirano 2021.-2025.

Nastavak svih dosadašnjih aktivnosti

S obzirom na to da su dosadašnje provedene mjere i aktivnosti imale vrlo pozitivan učinak na razvoj obrnštva, malog i srednjeg poduzetništva, nastaviti ćemo njihovu provedbu u narednom razdoblju, a spomenute mjere ćemo prema potrebi dopuniti i nadograditi.

Platforme za umrežavanje

Razvoj digitalnih platformi za umrežavanje omogućiti će stvaranje novih poslovnih prilika i potaknuti rast i razvoj gospodarstva kroz razmjenu informacija, ideja i resursa kao preduvjeta za buduću zajedničku suradnju. Ovakve platforme važan su razvojni alat, posebice u znanstveno-istraživačkom sektoru, kojim ćemo omogućiti interdisciplinarni pristup u povezivanju poduzetnika, inovatora, znanstvene i akademske zajednice te institucija poduzetničke podrške.

Internacionalizacija poslovanja malih i srednjih poduzetnika

S ciljem povećanja konkurentnosti i porasta izvoza te lakšeg pristupa međunarodnom tržištu, obrtnicima, malim i srednjim poduzetnicima pružiti ćemo dodatnu savjetodavnu, logističku i finansijsku pomoć u plasiranju roba i usluga te njihovom sudjelovanju na globalnom tržištu.

Razvoj zelenog poduzetništva

Zeleno poduzetništvo ima značajan tržišni potencijal, a kroz svoje djelovanje objedinjuje održivi razvoj, finansijsku isplativost i naglašenu brigu za okoliš. S obzirom na sveprisutno jačanje konkurentnosti zelenog poduzetništva kako na europskoj, tako i na svjetskoj razini, pružiti ćemo podršku u pokretanju investicija koje nemaju negativan utjecaj na okoliš, a istodobno su finansijski održive.

Razvoj sustava e-prijeave

S ciljem brže, lakše i jednostavnije prijave na županijske javne pozive za projekte razvoja poduzetništva, razviti ćemo sustav e-prijeave kroz koji će svim korisnicima biti omogućena prijava elektroničkim putem. Ovakav sustav povećati će učinkovitost i brzinu rješavanja podnesenih zahtjeva.

Razvoj poduzetničkog portala

Objedinjavanjem na jednom mjestu svih informacija važnih za poduzetnike koji posluju na području županije, povećati će se razina njihove informiranosti, što će pozitivno utjecati na donošenje potrebnih poslovnih odluka te daljnji rast i razvoj.

Ciljevi

- Daljnji porast broja subjekata malog gospodarstva
- Očuvanje postojećih radnih mjeseta i novo zapošljavanje
- Povećanje stope opstanka novoosnovanih subjekata i osiguranje trajnosti njihovog poslovanja
- Povećanje konkurentnosti subjekata malog gospodarstva
- Lakši pristup na inozemna tržišta
- Povećanje domaćih i stranih ulaganja
- Promjena strukture djelatnosti u korist proizvodnje
- Jačanje izvozne orientacije i supstitucije uvoza

PROMET

Osječko-baranjska županija ima izuzetno povoljan geostrateški i geoprometni položaj. Područje županije ispresjecano je cestovnim i željezničkim prometnim koridorima te uz rijeke Dravu i Dunav, riječne luke te Zračnu luku Osijek, ima veliki potencijal u prijevozu roba, usluga i putnika. Osim gospodarskog značaja, dobra razvijenost prometa i prometne infrastrukture u direktnoj je vezi s kvalitetom življenja i povećanjem životnog standarda.

Realizirano 2017.-2021.

Izrađeni strateški dokumenti prometnog razvoja

Izradili smo Masterplan Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije te Masterplan prometa funkcionalne regije Istok, strateške dokumente kojima je obuhvaćen razvoj svih oblika prometa, s navedenim ciljevima i mjerama za unapređenje prometne infrastrukture do 2030. godine

Nastavak izgradnje Koridora Vc u punom profilu

Na našu inicijativu započeli su radovi u punom profilu na dovršetku izgradnje najvažnijeg infrastrukturnog prometnog projekta – cestovnog Koridora Vc, koji prolazi kroz Mađarsku, Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu. Trenutno je u izgradnji dionica od Osijeka prema Belom Manastиру u dužini 17,5 kilometara, ukupne vrijednosti oko 450 milijuna kuna. Planirani završetak ove dionice je sredina 2022. godine.

Obnova cestovne infrastrukture

U proteklom četverogodišnjem razdoblju obnovili smo novim asfaltnim slojem 65,67 kilometara županijskih i lokalnih cesta vrijednosti radova 35,87 milijuna kuna, a rekonstruirali i izgradili 24,08 kilometara županijskih i lokalnih cesta vrijednosti radova 91,08 milijuna kuna. Od značajnih projekata cestovne infrastrukture, izgrađena je obilaznica Petrijevaca u vrijednosti 70,5 milijuna kuna, a u izgradnji je obilaznica Belog Manastira u vrijednosti 84 milijuna kuna. U tijeku je obnova državne ceste DC2 između naselja Normanaca i državne ceste DC34 te ceste Nemetin-Aljmaš, u vrijednosti oko 150 milijuna kuna.

Povećana ulaganja u Zračnu luku Osijek

Zračna luka Osijek značajan je čimbenik razvijanja prometa i turizma šire regije, stoga smo povećali izdvajanja za aktivnosti Zračne luke Osijek, sa 400.000 kuna 2017. godine na milijun kuna 2021. godine. Rekonstrukcija i proširenje Zračne luke Osijek, što uključuje dovršenje prijamne zgrade i proširenje uzletno-sletne staze, jedan je od strateških projekata Vlade RH, vrijednosti 395 milijuna kuna, a isti će biti realiziran u okviru projekta „Slavonija, Baranja i Srijem“.

Obnova željezničkog kolodvora u Osijeku

Obnova zgrade željezničkog kolodvora u Osijeku jedan je u nizu strateških projekata čiju smo realizaciju inicirali. Projekt vrijednosti 32 milijuna kuna uključuje obnovu pročelja zgrade, reorganizaciju i uređenje interijera zgrade, sanaciju peronske nadstrešnice, rekonstrukciju i poboljšanje postojećih tehničkih sustava te ugradnju novih tehničkih sustava.

Terminal za rasute terete

U tijeku je projekt izgradnje terminala za pretovar rasutih tereta u luci Osijek vrijednosti 145 milijuna kuna, kojim će se povećati razina zaštite okoliša pri prekrcaju tereta i sigurnosti brodova u luci, poboljšati dostupnost lučke infrastrukture, razviti efikasniji intermodalni transport tereta i smanjiti operativni troškovi.

Putničko pristanište

Izgrađeno je putničko pristanište namijenjeno prihvatu kruzera na međunarodnim riječnim krstarenjima. Ovim projektom vrijednosti 13,8 milijuna kuna značajno će biti unaprijeđena turistička ponuda i vidljivost teće biti olakšani turistički posjeti Osijeku i Osječko-baranjskoj županiji.

Uveden novi niskopodni vlak

Na našu inicijativu, a s ciljem ubrzanja i poboljšanja prometovanja željeznicom, na relaciji Osijek-Vinkovci prometuje novi moderni niskopodni dizel-električni motorni vlak, opremljen najsuvremenijom opremom, sustavom grijanja i hlađenja te video nadzorom, a putnicima u vlaku omogućen je besplatan pristup internetu. Vlak postiže maksimalnu brzinu od 120 km/h, a ima 167 sjedećih mjesta i 175 stajačih mjesta.

Linijski prijevoz putnika

Našom brzom intervencijom i uključivanjem Vlade RH, početkom 2018. godine sprječili smo kolaps u funkciranju linijskog prijevoza putnika, nastalog zbog ukidanja autobusnih linija diljem županije. Od tada, u suradnji s resornim ministarstvom i autoprijevoznicima aktivno surađujemo u stvaranju pretpostavki za kvalitetniji i ekonomski održiv linijski prijevoz putnika, posebice kroz pripremne radnje vezane uz izmjenu Zakona o prijevozu u cestovnom prometu i izradu optimalne mreže javnog linijskog prijevoza.

Planirano 2021.-2025.

Nastavak dosadašnjih aktivnosti

Zbog svojih pozitivnih učinaka na razvoj prometa, prometne infrastrukture, ali i porasta konkurentnosti i podizanje kvalitete življenja, u sljedeće četiri godine planiramo nastavak projekata obnove cestovne i željezničke infrastrukture, daljnog ulaganja u Zračnu luku Osijek te završetak značajnih infrastrukturnih projekata prometnog razvoja – Koridora Vc, terminala za rasute terete te željezničkog kolodvora Osijek.

Završetak izgradnje Koridora Vc

Građevinska dozvola i objava natječaja za preostalih pet kilometara do granice s Mađarskom planirani su za sredinu 2021. godine, a završetak ove dionice te spajanje hrvatske i mađarske strane autoceste planirani su početkom 2024. godine Dovršetkom ovog projekta osigurat ćemo bolju prometnu povezanost istočnog dijela Hrvatske, a isti će imati i veliki gospodarski značaj.

Modernizacija željezničkih pruga na području županije

Za daljnju revitalizaciju željezničkog prijevoza te povećanje protočnosti kretanja putnika i roba željeznicom, neophodna je kontinuirana obnova, osvremenjivanje, nadogradnja i izgradnja željezničkih pruga i postrojenja. U suradnji s HŽ Infrastrukturom, a oslanjajući se na fondove EU, i u narednom razdoblju nastaviti ćemo aktivnosti oko modernizacije željezničkih pruga, a s ciljem povećanja kvalitete usluga za krajnje korisnike.

Obnova željezničkih stajališta

U suradnji s HŽ Infrastrukturom, započeti ćemo projekt obnove željezničkih stajališta na svom području te tako stvoriti infrastrukturne prepostavke za revitalizaciju željezničkog prijevoza, odnosno omogućiti kvalitetniju prometnu povezanost i mobilnost stanovnika.

Ciljevi:

- Poboljšanje prometne povezanosti svih dijelova županije
- Povećanje razine mobilnosti stanovništva županije kao preduvjet društvenog i gospodarskog razvoja
- Unaprjeđenje infrastrukture cestovnog, željezničkog i zračnog prometa kao i prometa na vodnim putovima
- Unaprjeđenje pristupačnosti u putničkom i teretnom cestovnom prometu
- Unaprjeđenje linjskog prijevoza putnika u cestovnom prometu
- Poticanje integriranog i zelenog javnog prijevoza

FONDOVI EUROPJSKE UNIJE I PROJEKT „SLAVONIJA, BARANJA I SRIJEM“

Osječko-baranjska županija izuzetno je uspješna u povlačenju i korištenju sredstava EU, a u proteklom razdoblju znatno smo intenzivirali aktivnosti na njihovom korištenju. Izdvajamo značajna sredstva za pripremu i potporu projektima te potičemo edukaciju kadrova kako bi regionalna i lokalna samouprava, ustanove, udruge i gospodarski subjekti bili sposobni za kvalitetno korištenje raspoloživih sredstava EU.

Realizirano 2017.-2021.

Projekti financirani iz fondova EU

U proteklom razdoblju sudjelovali smo kao nositelji ili kao partneri u provođenju 101 projekta financiranog sredstvima EU iz različitih programskih okvira, ukupne vrijednosti 800 milijuna kuna. Svrha provedbe ovih projekata je umanjiti ekonomske, socijalne i teritorijalne nejednakosti te poticati ekonomski rast, otvaranje novih radnih mesta i konkurentnosti.

Projekt „Slavonija, Baranja i Srijem“

Projekt „Slavonija, Baranja i Srijem“ pokrenut je kako bi se osiguralo 18,75 milijardi kuna iz fondova EU isključivo za projekte na području pet slavonskih županija. Sredstva su planirana za ulaganja u poduzetništvo, poljoprivredu, obrazovanje, zdravstvo, istraživanje i razvoj, vodoopskrbu i odvodnju, kulturnu i prirodnu baštinu, sektor prometa, unutarnje plovne putove i energetiku. Od ukupne vrijednosti projekta, do sad je ugovoren 17,5 milijardi kuna za područje pet slavonskih županija, od čega najviše za projekte na području naše županije. Kroz provedbu razvojnih sporazuma, čiji smo potpisnik, utvrđeni su strateški projekti regionalnog razvoja.

Strateški projekti u pripremi:

- Izgradnja Gospodarskog centra – 354,85 milijuna kuna
- Izgradnja Regionalnog distribucijskog centra za voće i povrće Nemetin – 101,6 milijuna kuna
- Strateški projekt revitalizacije brownfield područja OLT-a Osijek – 150 milijuna kuna
- Geotermalni potencijali Osječko-baranjske županije – 75 milijuna kuna
- Obnova HNK Osijek – 80 milijuna kuna
- Muzej likovnih umjetnosti – 35 milijuna kuna
- Sveučilišna knjižnica i multimedijski centar Osijek – 114,26 milijuna kuna
- Kolodvor Osijek – 32 milijuna kuna
- Regionalni centar za gospodarenje otpadom – 500 milijuna kuna
- Rekonstrukcija i proširenje Zračne luke Osijek – 395 milijuna kuna

· Izgradnja i opremanje novog Kliničkog bolničkog centra Osijek - 2 milijarde kuna

Jačanje kapaciteta za uspješno korištenje fondova EU

Kroz našu Javnu ustanovu Županijsku razvojnu agenciju Osječko-baranjske županije, kao regionalnog koordinatora, pružamo stručnu pomoć u pripremi i provedbi razvojnih projekata od interesa za razvoj županije, a posebno projekata sufinanciranih sredstvima iz strukturnih i investicijskih fondova EU. Provedbom projekta "Tehnička pomoć JU ŽRA OBŽ 2019–2023" za koji su osigurana 32 milijuna kuna, Županijskoj razvojnoj agenciji omogućili smo adekvatno obavljanje aktivnosti regionalnog koordinatora i pružanje potpore učinkovitoj koordinaciji na području županije radi poticanja ravnomernog regionalnog razvoja.

Informacijski sustav za strateško planiranje i upravljanje razvojem – SPUR

SPUR ili baza projekata je informacijsko-komunikacijska platforma i sustav koji koristimo za prikupljanje, analizu i pohranu podataka i pokazatelja za izradu, praćenje i izvješćivanje o provedbi akata strateškog planiranja i razvojnih projekata koji su u pripremi. Od lipnja 2019. kada je SPUR aktiviran, u bazu je uneseno 689 projekta javnih tijela s područja županije, od toga 340 projektne ideje vrijednosti 7,11 milijardi kuna, 349 razvojnih projekata vrijednosti 3,66 milijarde kuna, te je trenutno 12 projekta u pripremi za unos u SPUR.

Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine

U lipnju 2020. godine pokrenuli smo izradu Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine. Plan razvoja temeljni je srednjoročni akt strateškog planiranja, a donosi se u svrhu definiranja smjera daljnog razvoja Županije te osiguravanja strateške podloge za upravljanje razvojem sukladno potrebama stanovnika uz učinkovito i održivo korištenje raspoloživih resursa.

Osnosobljavanje za voditelja projekata EU

S ciljem osnaživanja kapaciteta za pripremu i provedbu projekata financiranih iz sredstava EU i drugih izvora, u proteklom smo razdoblju financirali edukaciju za 30 dugotrajno nezaposlenih osoba za voditelje EU projekata, koje su kroz ovu edukaciju stekle potrebna znanja i vještine potrebne na tržištu rada.

Suradnja u korištenju sredstava iz fondova EU

U proteklom razdoblju uspostavili smo izuzetno kvalitetnu suradnju s institucijama nadležnim za provedbu programa i projekata EU, prvenstveno s Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova EU te svim ostalim dionicima uključenim u ove procese, kako na državnoj, tako i na regionalnoj i lokalnoj razini. Kvalitetna umreženost, međusobna suradnja i razmjena informacija zalog su daljnog napretka u korištenju sredstava iz fondova EU, kako onih usmjerjenih jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, ustanovama, znanstvenim i istraživačkim institucijama, tako i onih namijenjenih poduzetnicima, poljoprivrednicima, udružama.

Planirano 2021.–2025.

Nastavak dosadašnjih aktivnosti

U sljedeće četiri godine planiramo nastavak svih započetih aktivnosti koje su imale pozitivan utjecaj na provedbu projekata EU. I nadalje ćemo biti uključeni u provedbu niza aktivnosti kojima se jačaju kapaciteti za uspješnije korištenje sredstava EU, a koji u konačnici doprinose ostvarivanju županijskih razvojnih ciljeva.

Programsko razdoblje 2021. – 2027.

Novo programsko razdoblje 2021. – 2027. donosi RH mogućnost znatno većeg financiranja u odnosu na prethodno, na raspolaganju je više od 24 milijarde eura, stoga je nužno i nadalje stvarati preduvjete za što uspješnije korištenje fondova EU u svrhu realizacije svih važnih projekata. Dosadašnjim iskustvom i kadrovskom ekipiranosti povećat ćemo apsorpcijski kapacitet u budućem razdoblju te ćemo omogućiti ostvarenje pet ciljeva ulaganja – Europu koja je pametnija, zelenija, bolje povezana, više socijalna i bliža građanima.

Nastavak Projekta „Slavonija, Baranja i Srijem“

Realizacija strateških projekata u pripremi u okviru projekta „Slavonija, Baranja i Srijem“ zbog svoje složenosti, obuhvata i vrijednosti zahtijeva višegodišnju realizaciju, stoga ćemo u narednom razdoblju nastaviti procese izgradnje odnosno izrade projektne dokumentacije, ovisno o fazi realizacije pojedine investicije. Dovršetkom ovih projekata značajno ćemo utjecati kako na gospodarski, tako i na društveni i socijalni razvoj županije i povećanje kvalitete života njenih stanovnika te ćemo pridonijeti rastu BDP-a, rastu indeksa regionalne konkurentnosti i razvijenosti te novom zapošljavanju.

Ciljevi:

- Ujednačeni regionalni razvoj i smanjenje društvene i gospodarske nejednakosti među hrvatskim regijama
- Jačanje konkurenčnosti, gospodarski razvoj, otvaranje radnih mesta
- Razvoj gospodarske, prometne i društvene infrastrukture
- Očuvanje kulturne i prirodne baštine, kvalitetnije zdravstvene i socijalne usluge
- Demografska revitalizacija Istočne Hrvatske
- Jačanje ruralnog prostora

ENERGETIKA, OKOLIŠ I PROSTOR

Kroz provedbu projekata energetske učinkovitosti osim energetskih ušteda, pridonijeli smo gospodarskom rastu, osobito u građevinskom sektoru i pratećim industrijama, smanjenju emisije CO₂, povećanju tržišne vrijednosti nekretnina te poboljšanju uvjeta boravka i rada u energetski obnovljenim prostorima. Onečišćenje i pretjerano iskorištanje prirodnih resursa glavni su razlozi ugroženosti ekosustava i prirode u cijelini, stoga posebnu pažnju posvećujemo projektima koji pridonose očuvanju prirodnosti tla, očuvanju količine i kakvoće voda te očuvanju atmosfere.

Realizirano 2017.-2021.

Energetska učinkovitost

Proveli smo projekte energetske obnove za 54 zgrade u svom vlasništvu, ukupne vrijednosti 178,9 milijuna kuna, od čega 29,6 milijuna kuna vlastitim sredstava, 102,7 milijuna kuna sredstava EU te 46,6 milijuna kuna sredstava Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU. U obnovu smo uključili zgrade osnovnih i srednjih škola, domova za stare i nemoćne osobe, domova zdravlja i Opće županijske bolnice Našice. Županija je dobitnik Godišnje nagrade za zelenu i održivu gradnju u 2018. godini.

Kreditiranje energetske obnove višestambenih zgrada

Proveli smo projekt "Kreditiranje energetske obnove višestambenih zgrada", s kreditnim potencijalom u iznosu 21 milijun kuna. Putem ovog projekta suvlasnicima 64 višestambene zgrade omogućili smo ishodjenje povoljnih kreditnih sredstava za obnovu zgrada te u konačnici smanjenje troškova za grijanje i hlađenje.

Regionalni centar za gospodarenjem otpadom Orlovnjak

Započeli smo izradu studijske i projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju RCGO Orlovnjak, ukupne vrijednosti 15 milijuna kuna, od čega Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost financira 2,25 milijuna kuna, a EU 12,75 milijuna kuna. Područje obuhvata ovog centra cijelo područje Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije kao i rubni dijelovi Brodsko-posavske, Požeško-slavonske i Virovitičko-podravske županije.

Razminiranje

Završili smo projekt "Razminiranje preostalih poljoprivrednih površina u Osječko-baranjskoj županiji" ukupne vrijednosti 9,1 milijuna kuna. Dovršili smo aktivnost razminiranja u sklopu projekta "Naturavita" kroz koji je razminirano 2.534 ha šuma i šumskog zemljишta u zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže Natura 2000. Ukupna vrijednost projekta je 376,8 milijuna kuna.

Geotermalni potencijali

Provodimo projekt „Studijsko-tehnička dokumentacija geotermalnog potencijala Osječko-baranjske županije“, ukupne vrijednosti 3,2 milijuna kuna, od čega bespovratna sredstava EU iznose 2,72 milijuna kuna, a sredstva Županije 480.150,00 kuna. Svrha izrade ove studije je procjena potencijala za iskorištanje geotermalnih voda za različite namjene, čime ćemo ostvariti preduvjete za privlačenje novih investicija u području geotermalnih izvora.

Razvoj širokopojasne infrastrukture

U tijeku je provedba projekta razvoja širokopojasne infrastrukture za područje općina Antunovac, Ernestinovo, Erdut, Čepin, Šodolovci, Vladislavci i Vuka. Zajedno s Hrvatskim telekomom potpisali smo Sporazum o partnerstvu u provedbi projekta Izgradnja mreže sljedeće generacije bijelih područja Osječko-baranjske županije. Hrvatski telekom ponudio je 50,07% vlastitih sredstava (19,46 milijuna kuna), a preostalih 19,40 milijuna kuna financirat će se iz bespovratnih sredstava.

Zaštita okoliša

S ciljem cjelovitog očuvanja prirode i njezinih vrijednosti, u proteklom razdoblju proveli smo niz projekata – Zelene staze Dunava i Drave, Parkovni biseri Slavonije i Baranje, Obnova i revitalizacija ornitološkog rezervata Podpanj, COOP MDD – Suradnja Rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav, Riverside, EcoWETT, Poučne staze Kolođvar i Borovik, WetlandRestore – obnova močvarnih staništa u srednjem Podunavlju, od kojih je većina sufinancirana sredstvima EU.

Prostorno planiranje

Temeljni prostorni okvir razvojne politike utvrđuju prostorni planovi. U proteklom razdoblju proveli smo postupke izrade III. i IV. Izmjene i dopune Prostornog plana Osječko-baranjske županije.

Planirano 2021.-2025.

Nastavak dosadašnjih aktivnosti

U sljedeće četiri godine planiramo nastavak projekata energetske učinkovitosti, projekata razvoja širokopojasne infrastrukture, projekata zaštite okoliša s posebnim naglaskom na projekte obnove zaštićenih područja i održivog razvoja, a područje županije bit će u potpunosti očišćeno od mina.

Izgradnja Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Orlovnjak

Nakon izrade dokumentacije potrebne za izgradnju, tijekom 2022. godine planiramo početak radova na izgradnji Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Orlovnjak. U RCGO obrađivat će se do 60.000 tona miješanog komunalnog otpada i drugog neopasnog otpada godišnje, a procijenjena vrijednost investicije

je oko 500 milijuna kuna. RCGO jedan je od strateških projekata u okviru projekta „Slavonija, Baranja i Srijem“.

Nastavak projekta geotermalnih potencijala

Studija o geotermalnom potencijalu služit će nam kao osnova za daljnje istražne radove, odnosno njihovu eksploataciju u svrhu gospodarskog razvoja (energetika, poljoprivreda, prerađivačka industrija, turizam) kao i jačanje investicijskog potencijala. Geotermalni potencijali jedan su od strateških projekata u pripremi u okviru Projekta „Slavonija, Baranja i Srijem“, za čiju daljnju realizaciju je planirano 75 milijuna kuna.

Nastavak razvoja širokopojasne infrastrukture i digitalna transformacija

U narednom razdoblju planiramo daljnje aktivnosti oko planiranja, implementacije i izgradnje širokopojasnih mreža sljedeće generacije. Uvođenje novih informacijsko-komunikacijskih tehnologija te usluga za koje su potrebne velike brzine pristupa nezamislive su bez razvijenog širokopojasnog pristupa internetu i izgrađene širokopojasne infrastrukture. Digitalna transformacija predstavlja velike mogućnosti za gospodarski rast i poboljšanje uvjeta rada, a upravo su digitalna transformacija i razvoj digitalnog društva ključni prioriteti u sljedećem finansijskom razdoblju.

Ciljevi:

- Poboljšanje energetske učinkovitosti i smanjenje energetske ovisnosti
- Zelena energija – povećanje udjela obnovljive energije u potrošnji energije
- Rast gospodarstva temeljenog na digitalnoj transformaciji
- Smanjenje količine otpada na odlagalištima i razvijanje cirkularnog sustava gospodarenja otpadom
- Održivo upravljanje prostorom
- Očuvanje kakvoće žive i nežive prirode i racionalno korištenje njenih dobara

TURIZAM

Svjesni turističkih potencijala koje ima naša županija, a koji su proteklih godina bili neiskorišteni, početkom mandata osnovali smo novi upravni odjel za kontinentalni turizam. U strategiji razvoja Županije, turizam smo uvrstili kao visoki prioritet i intenzivno radimo na turističkoj infrastrukturi te brendiranju destinacije. Uz brojne potpore koje smo osigurali za dionike u turizmu, nastojimo povezati poljoprivredu i turizam jer su gastronomija i enologija, uz prirodne ljepote, naše najveće prednosti. Na našu su inicijativu prvi put u RH održani Dani hrvatskog turizma na kontinentu i to 2019. godine s glavnim dogadjajem u Osijeku. Tom je prigodom Turistička zajednica Osječko-baranjske županije u suradnji sa Županijom osmisnila izvrsno prihvaćenu brand platformu „HeadOnEast“.

Realizirano 2017.-2021.

HeadOnEast i brendiranje manifestacija

Brend platforma predstavljena na Danima hrvatskog turizma u Osijeku u vidu manifestacije HeadOnEast svojim je originalnim vizualnim identitetom oduševila posjetitelje. Prošle je godine, u skladu s epidemiološkim mjerama ponovo održana manifestacija HeadOnEast, koja je i u drugom izdanju donijela novitete. Usporedno s tim, HeadOnEast se razvija i kao brand istoka Hrvatske te sve strateški važne turističke manifestacije dobivaju novi vizualni identitet koji je integriran u krovni brend HOE.

Biciklističke rute

Cikloturizam u Slavoniji i Baranji razvija se već duže vrijeme, no tijekom posljednje četiri godine napravljen je iskorak u osiguranju infrastrukture koja nudi dodanu vrijednost na već ucrtanim rutama. Postavili smo servisne stanice za popravak bicikla, brojače kretanja te izgradili biciklistička odmorišta.

Festival puta svile

2019. godina proglašena je kinesko-hrvatskom godinom kulture, pa smo u lipnju 2019. godine organizirali Festival puta svile. Riječ je o manifestaciji koja simbolizira prenošenje kulturnog nasljeđa i dijalog među zemljama velikih različitosti, a ujedno potiče multilateralnu suradnju na ovom povijesno važnom međunarodnom putu.

Atlas tradicionalnih okusa i Vinski atlas

Publikacije koje smo izdali tijekom proteklog mandata, a na jednom mjestu sumiraju bogatu gastro i eno ponudu naše Županije time upotpunjajući našu turističku ponudu. Oba atlasa donose na jednom mjestu ponudu najkvalitetnijih restorana koji nude tradicionalna jela te vinskih podruma po kojima su sva četiri vinogorja naše Županije nadaleko poznata.

Sudjelovanja na turističkim sajmovima

Tijekom četverogodišnjeg mandata, a prije nego je pandemija korona virusa onemogućila putovanja i uobičajenu turističku interakciju, predstavili smo turističke potencijale naše županije na brojnim europskim i svjetskim sajmovima. Posjetili smo najveći europski sajam ITB u Berlinu, predstavili se u Münchenu, zatim u austrijskom Grazu i talijanskoj Goriziji. S turističkom ponudom upoznali smo i kinesko tržište, a nastavak uspješnih bilateralnih razgovora usporila je pandemija.

Kopački rit

Obnavlja se i oprema postojeći kompleks dvoraca Tikveš u Prezentacijsko-edukacijski centar s jedinstveno oblikovanim postavom kao ishodištem edukacije o prirodnim značajkama Kopačkoga rita i važnosti njegova očuvanja. Završava se i projekt turističkog pristaništa Sakadaš, dovršeno je pristanište, a u tijeku je i nabava električnog izletničkog broda i čamaca.

Obnova dvorca Eugena Savojskog u Bilju

Na našu inicijativu, dvorac Eugena Savojskog u Bilju darovan je Općini Bilje i Osječko-baranjskoj županiji u jednakim suvlasničkim odnosima. Potom je pokrenuta izrada idejnog rješenja obnove dvorca te je trenutno u tijeku postupak javne nabave za izradu projektne dokumentacije.

Turističke aktivnosti u vrijeme pandemije

Tijekom prošle godine osmisili smo manifestaciju na otvorenom uz poštivanje epidemioloških mera te je prvi put održan Vinski mjesec na području naše županije, a ove je godine održan mjesec Baranjske kuhinje, također manifestacija koja se u skladu s epidemiološkim mjerama uspješno provodi. Sudeći prema interesu posjetitelja, zasigurno će ući na kartu naših manifestacija.

Potpore manifestacijama

Tijekom četverogodišnjeg mandata podržali smo i brojne turističke i sportske manifestacije svjesni činjenice da upravo kroz njih Županija dobiva i veliku turističku vidljivost. Neke od njih su HeadOnEast, Pannonian Challenge, Panonski folklorni festival, Festival puta svile, Febire, Baranjski Ferivi polumaraton, WineOs, Ribarski dani u Kopačevu, Paprika fest u Lugu, Gator fest, Sajam lova i ribolova, Vinski maraton, Tarda fest, Etno susreti u Bilju, Đakovački vezovi i Feelgood weekend.

Potpore u turizmu

Otvorili smo i nove programe potpora u turizmu putem kojih sufinanciramo ulaganja u podizanje kvalitete, standarda i konkurentnosti. U četverogodišnjem razdoblju smo za potpore u turizmu izdvojili 4,6 milijuna kuna. Tijekom 2017. godine, registriranih smještajnih kapaciteta u županiji bilo je oko 2.800, a danas ih je 4.884, što je gotovo dvostruko više tijekom četiri godine. Potporama sa županijske razine i u budućnosti ćemo dodatno osnaživati njihov rast.

Planirano 2021. – 2025.

Nastavak dosadašnjih aktivnosti

Turizam će i u nadolazećem razdoblju biti jedna od strateških odrednica programa razvoja Osječko-baranjske županije. Osnažiti ćemo potencijale koji su na jedinstveni na našem području, nastaviti ćemo brendiranje destinacije, provedbu ugovorenih projekata sredstvima EU te osmišljavati nove projekte kako bi obogatili turističku ponudu kontinentalne Hrvatske.

HeadOnEast – brendiranje

Nastaviti ćemo brendiranje strateški važnih manifestacija, ali i cijele županije kao jedinstvene destinacije pod brandom HeadOnEast. Razvijati ćemo prepoznatljivost naše ponude jedinstvenim vizualnim identitetom te osnaživati manifestacije poput HeadOnEasta, Večeri vina i umjetnosti, Đakovačkih vezova te brojnih drugih koje našu županiju čine prepoznatljivom.

Potpore u turizmu

U nadolazećem razdoblju cilj nam je povećavati godišnje potpore za poduzetnike u turizmu jer smo kroz četverogodišnji sustav potpora uvidjeli da raste broj smještajnih jedinica kao i kreveta na području županije. Iznos potpora za razvoj povećati ćemo na 1,3 milijuna kuna, a u skladu s potrebama turističkog sektora razvijati ćemo i nove modele potpora.

Izrada investicijskog dokumenta razvoja riječnog turizma

Ovaj će dokument za zadatak imati razvoj riječnog turizma, a tome u prilog govori i izgradnja brojnih pristaništa tijekom proteklih godinu dana. Osim pristaništa za kruzere u izgradnji su i manja riječna pristaništa, a nedavno je otvoreno i pristanište Sakadaš u Kopačkom ritu. Cilj je povećati investicije u projektima ulaganja u pristaništa i pripadajuću infrastrukturu.

Kreditiranje turizma

Razvoj turističke aktivnosti na području županije karakteriziraju pozitivna kretanja, no još uvijek je prisutan nedostatak zaokružene destinacijske ponude, manjak turističkih agencija te turistička infrastruktura koju je potrebno dodatno razvijati. Stoga nam je u planu u suradnji s poslovnim bankama osigurati modele kreditiranja poduzetnika u turizmu na području županije. Sredstva za subvencioniranje kamate za provedbu kreditne linije planirana su u našem proračunu, a ukupni potencijal iznosi 5 milijuna kuna.

Sportsko-rekreacijski centar Stari Dunav u Dražu

U Dražu, na dunavskom rukavcu najpovoljniji su uvjeti za treniranje i pripreme veslača. Prepoznajući navedene benefite pokrenuli smo inicijativu za izgradnju Centra za vodene sportove odnosno Sportsko-rekreacijskog centra koji bi idejnim rješenjem uključivao uređenje plaže, teretanu, veslaonicu, hangar za čamce, svlačionice, prostore kluba, prostor za sastanke, centar za posjetitelje, restoran, smještaj u sojenicama, potrebna parkirna mjesta i dodatni prostor za smještaj čamaca za sudionike priprema ili regata.

Borovik – uređenje obale

Jezero Borovik jeiza Kopačevskog jezera u Parku prirode Kopački rit u vrijeme najviših voda najveće jezero u Županiji. Jezero je locirano izvan glavnih prometnih putova u najslabije naseljenom dijelu Županije, što umanjuje mogućnosti njegovog jačeg izletničkog korištenja, ali mu daje ugodaj očuvane prirode i mira na obroncima Krndije. Uređenje obale Jezera predmet je projekta razvoja športsko-rekreativnog kompleksa.

Atlas smještaja

Uz Tradicionalni atlas okusa i Vinski atlas, objavit ćemo i Atlas smještaja koji će sadržavati smještajne kapacitete na području županije. Trećim atlasom upotpuniti ćemo našu turističku ponudu u tiskanom i virtualnom obliku.

Ciljevi:

- Brendiranje turističkih potencijala kroz platformu HeadOnEast
- Izgradnja turističke infrastrukture
- Dodatno osnaživanje značajnih manifestacija
- Osiguravanje potpora za razvoj turističkog proizvoda
- Uvezivanje poljoprivredne proizvodnje i turizma

OBRAZOVANJE I ZNANOST

Osječko-baranjska županija u samom je vrhu na razini RH prema udjelu izdvojenih sredstava za obrazovanje. Tijekom četverogodišnjeg mandata ta su se sredstva iz godine u godinu povećavala kako bi se podigla razina kvalitete obrazovanja i znanosti. Pokrenuli smo u Hrvatskoj jedinstven projekt „Školski obrok za sve“, opremljene su i nadograđene školske kuhinje, izgrađene nove školske dvorane, gradi se Srednja škola Donji Miholjac, uskoro kreće izgradnja I. gimnazije u Osijeku te se uspješno provode projekti stipendiranja učenika i studenata u više kategorija, asistenti u nastavi kao i niz drugih projekata od iznimnog značaja za kvalitetnije obrazovanje.

Realizirano 2017.-2021.

Školski obrok za sve

Projekt se od 2017. godine provodi u 70 osnovnih škola gdje je učenicima osiguran besplatan obrok u školi. Projekt uključuje oko 18.000 učenika na području Županije i jedinstven je u Hrvatskoj. Osim osiguranja besplatnog obroka, cilj projekta je usmjeriti učenike, nastavnike i roditelje prema zdravoj prehrani i time osnažiti lokalne proizvođače i prerađivače hrane. U projekt je uključeno više od 40 OPG-ova s područja Osječko-baranjske županije. Tijekom četverogodišnjeg mandata osigurano je više od 31 milijun kuna, opremljene su i školske kuhinje za što je utrošeno oko 2 milijuna kuna.

Izgradnja školskih dvorana

Tijekom posljednje četiri godine na području Županije izgrađene su četiri školske dvorane, a jedna je u izgradnji, ukupne vrijednosti 15,64 milijuna kuna. Izgrađene su dvorane Osnovne škole Lug, Osnovne škole Josipa Antuna Čolnića, Đakovo, zatim Osnovne škole Đakovački Selci i Osnovne škole Satnica Đakovačka. U izgradnji je dvorana OŠ Matija Gubec, područne škole Marijanci. Danas sve matične škole na području Osječko-baranjske županije imaju svoje dvorane.

Regionalni centri kompetentnosti

Na području Županije u provedbi su projekti dva Regionalna centra kompetentnosti, Elektrotehničke i prometne škole Osijek te Ugostiteljsko-turističke škole Osijek. Oba projekta vrijedna su oko 170 milijuna kuna, a cilj im je unapređenje infrastrukture škole u skladu s potrebama tržišta na regionalnoj razini te postizanje atraktivnosti strukovnih zanimanja i ponuđenih znanja za učenike i odrasle polaznike te podizanje interesa za strukovno obrazovanje u području elektrotehnike i računarstva, odnosno ugostiteljstva i turizma.

Centar za autizam

Tijekom 2019. godine, prije ugovorenog roka, završena je izgradnja i opremanje Centra za autizam. Riječ je o Centru koji ima jedinstven sadržaj, najmoderniju tehnologiju i sustave rehabilitacije djece s poremećajem iz autističnog spektra te kao takav ima regionalni značaj. Županija je osigurala 11,5 milijuna kuna za investiciju vrijednu oko 20 milijuna kuna.

Srednja škola Donji Miholjac

U završnoj fazi izgradnje je Srednja škola Donji Miholjac, investicija vrijedna 50 milijuna kuna. Riječ je o projektu koji je godinama stajao na papiru, a intenziviranjem suradnje s Vladom RH i na našu inicijativu, Ministarstvo znanosti i obrazovanja osiguralo je 80% sredstva za izgradnju. Tijekom 2022. godine očekuje se uređenje školskih prostora te useljenje učenika u nove, suvremene i primjerene prostore za provođenje nastavnih aktivnosti i aktivnosti srednjeg školstva.

Planirano 2021.-2025.

Nastavak dosadašnjih aktivnosti

Nastavak započetih projekata poput Školskog obroka za sve, pomoćnika u nastavi, nastavak sufinanciranja produženog boravka, školske sheme voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda. Također se nastavlja sa stipendiranjem učenika i studenata i to iz četiri područja te sufinanciranja doktorskih studija. Nastaviti ćemo ulaganje u podizanje kvalitete obrazovanja i osiguravanje što boljih radnih uvjeta učenicima i studentima s ciljem što kvalitetnije pripreme učenika za nastavak školovanja ili tržište rada. Osobitu važnost u tome će imati Regionalni centri kompetentnosti čiji dovršetak se očekuje u idućem četverogodišnjem mandatu, kao i dovršetak Srednje škole u Donjem Miholjcu.

Regionalni centri kompetentnosti

Izgradnja Regionalnih centara kompetentnosti Elektrotehničke i prometne škole i Ugostiteljsko-turističke škole u Osijeku nastavlja se i u idućem mandatu. Po završetku, investicija vrijedna 170 milijuna kuna, osigurat će učenicima ovih škola suvremene uvjete učenja i izvođenja praktičnog rada te stvoriti kompetencije koje će odgovarati potrebama tržišta rada.

Izgradnja sportskih dvorana

Izgradnja sportske dvorane u Čepinu, projekt je koji je najavlјivan i pripreman te je ugovor o izvođenju radova potpisani krajem mandata 2017.-2021. godine, kada je i započela izgradnja. Izgradnjom dvorane ostvariti će se preduvjeti za cijelodnevno odvijanje nastave u školi jer će se prostor dosadašnje dvorane prenamijeniti u učionice potrebne za provedbu jednosmjenske nastave. Nastavno športsku dvoranu koristiti će 380 učenika te lokalne udruge i mjesni sportski klubovi. U tijeku je izgradnja još jedne školske dvorane, područne škole iz Magadenovca u Marijancima. Investicija je vrijedna oko 6 milijuna kuna, a dovršetak je planiran do kraja 2021. godine.

I. Gimnazija Osijek

U cilju stvaranja boljih uvjeta za rad, udovoljavanja suvremenim metodama rada i pedagoškom standardu za odvijanje nastave za oko 550 učenika, pokrenuta je investicija izgradnje novog objekta škole. Projektna dokumentacija predviđa izgradnju zgrade škole i trodijelne sportske dvorane i vanjskih sportskih sadržaja. Investicija je ukupno vrijedna oko 105 milijuna kuna, a Županija je pokrenula postupak kreditnog zaduženja za osiguravanje sredstava. Početak radova očekuje se u 2022. godini.

Dogradnja osnovne škole Vladimir Nazor u Đakovu

Postojeća školska zgrada nedostatna je za potrebe nastave, posebno za učenike s teškoćama u razvoju, a dio nastave odvija se u montažnom objektu pored škole. Planirana je rekonstrukcija postojećeg objekta i dogradnja prizemlja i dva kata. Izrađeno je idejno rješenje, ishodena suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja i u tijeku je izrada projektne dokumentacije.

Ciljevi:

- Unaprjeđenje uvjeta za obrazovanje učenika i studenata
- Kvalitetnija priprema učenika strukovnih zanimanja za tržište rada
- Osiguravanje adekvatnih prostora za sportske i druge aktivnosti
- Osiguravanje stručne pomoći učenicima s teškoćama u razvoju
- Uvođenje zdravih namirnica u školsku prehranu u svim školama i tijekom cijelog radnog tjedna

ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB

Tijekom četverogodišnjeg mandata pokazali smo da prepoznajemo i rješavamo javnozdravstvene izazove pred kojima se nalazi Županija kao osnivač ustanova. Uspješno je proveden projekt Dostupnije primarne zdravstvene zaštite na području cijele Osječko-baranjske županije vrijedan 27 milijuna kuna, obnavljali smo i otvarali nove ordinacije, energetski obnovili Opću županijsku bolnicu u Našicama i brojne zdravstvene stanice te uspješno balansirali pandemiju koronavirusa tijekom proteklih godinu dana. S ciljem poboljšanja socijalne slike Županije otvarali smo dodatne programe za pomoći socijalno najugroženijima. Osobitu važnost pridajemo prevenciji bolesti, ali i osnaživanju obitelji te zaštiti od obiteljskog nasilja podržavajući rad udruga iz područja zdravstva i socijalne skrbi.

Realizirano 2017.-2021.

Dom zdravlja Osječko-baranjske županije

Županija je osnivač šest domova zdravlja koji zdravstvene djelatnosti obavljaju na ukupno 71 lokaciji diljem županije. S ciljem ukupnog poboljšanja rada ovog segmenta zdravstva te osiguranja jednake razine dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite na području cijele županije, tijekom 2020. godine proveli smo funkcionalnu integraciju domova zdravlja u jedinstveni Dom zdravlja Osječko-baranjske županije. Smanjen je trošak poslovanja ustanove i broj rukovodećih mjeseta, pojednostavljena je nabava opreme i unaprijeđena razina kvalitete zdravstvenih djelatnosti.

Proširene su djelatnosti postojećih i otvorene nove ambulante

U Belom Manastiru je otvorena nova zgrada u kojoj se obavlja djelatnost fizikalne medicine i rehabilitacije s fizikalnom terapijom, djelatnost interne medicine, kardiologije i psihijatrije. U opremanje zgrade uloženo je desetak milijuna kuna. Opremljene su sljedeće ordinacije: ordinacija protetike dentalne medicine, oftalmološka ordinacija, ordinacija obiteljske medicine, ordinacija fizikalne medicine i rehabilitacije, ordinacija dječje stomatologije, ordinacija endodoncije u Osijeku, ordinacija ortodoncije u Belom Manastiru, ordinacija psihijatrije, ordinacija medicine rada i sporta, dvije nove ordinacije dentalne medicine te fizikalne terapije i rehabilitacije u Belišću, ordinacija interne medicine u Đakovu. Izgrađena je zgrada ambulante u Donjoj Motičini u koju je uloženo više od dva milijuna kuna.

Dentalna medicina

Dom zdravlja OBŽ je nastavna baza Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek gdje je formiran novi centar za dentalnu medicinu, čime se značajno podiže razina usluge u dentalnoj zdravstvenoj zaštiti na prostoru cijele istočne Hrvatske. Proširenjem postojećih djelatnosti na djelatnosti dječje stomatologije i djelatnost endodoncije s restaurativnom stomatologijom Dom zdravlja OBŽ je na jednome mjestu osigurao gotovo sve specijalističke djelatnosti iz područja dentalne medicine, što je do sada bio slučaj samo u Zagrebu, Splitu i Rijeci.

Projekt Zaželi

Osječko-baranjska županija jedina je županija u RH koja se u prvoj fazi provedbe projekta prijavila kao nositelj. Kroz ovaj je projekt osigurano 8,6 milijuna kuna, zaposleno je 56 žena i osigurana skrb za više od 300 osoba treće životne dobi. Na ovaj način utječe se na smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti te izravno doprinosi revitalizaciji ruralnih i teško dostupnih područja. Ovim su projektom priliku za zaposlenje dobile osobe koje kontinuirano nailaze na niz poteškoća na tržištu rada. Projekt ujedno podrazumijeva borbu protiv siromaštva i smanjenje nezaposlenosti te prevenciju prerane institucionalizacije i poboljšavanje kvalitete života krajnjih korisnika, odnosno osoba starije životne dobi, osoba u nepovoljnem položaju ili osoba s invaliditetom pružajući im podršku u svakodnevnom životu, posebice onih koji žive u teško dostupnim i slabije naseljenim mjestima.

Domovi za starije i nemoćne osobe Osijek, Đakovo i Beli Manastir

Županija je osnivač tri doma za starije i nemoćne osobe u Osijeku, Đakovu i Belom Manastiru. U Domu za starije i nemoćne osobe u Osijeku novo opremljen je gerontološki klub s ciljem daljnog razvoja i podizanja izvaninstitucionalnih usluga na višu razinu. U Dom je uveden i bežični Internet. Izgradili smo i opremili kuhinju Doma za starije i nemoćne u Đakovu, a otvaranjem dnevnog boravka proširena je izvaninstitucionalna skrb korisnika. Tijekom četverogodišnjeg mandata za tri doma za starije i nemoćne osobe iz proračuna je izdvojeno 65,56 milijuna kuna.

Dostupnija primarna zdravstvena zaštita na području cijele Osječko-baranjske županije

Projekt je usmjeren poboljšanju pristupa kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti u udaljenijim područjima Županije, smanjenju pritiska na jedine dvije bolnice u Osječko-baranjskoj županiji te podizanju razine i raznovrsnosti usluga u Domu zdravlja OBŽ. Projekt je vrijedan 27 milijuna kuna i u potpunosti je dovršen krajem 2020. godine. Izvedeni su infrastrukturni radovi u vrijednosti gotovo 13 milijuna kuna, nabavljena je medicinsko-tehnička i dijagnostičko-terapijska oprema u iznosu od 12,6 milijuna kuna te su educirani liječnici. Osam milijuna kuna uloženo je na području Doma zdravlja OBŽ u Našicama gdje je čak dograđena nova zgrada Doma zdravlja, 5,5 milijuna kuna u Đakovu, u Osijeku 5,2 milijuna kuna, u Donjem Miholjcu 3,7 milijuna kuna, u Belom Manastiru dva milijuna kuna i u Valpovu 1,5 milijuna kuna.

Opća županijska bolnica Našice

U posljednje četiri godine uložili smo više od 35 milijuna kuna u razvoj i unapređenje poslovanja i razvoj zdravstvene djelatnosti OŽB Našice. Bolnica je energetski obnovljena, opremljena novim medicinskim uređajima, a tijekom pandemije koronavirusa ova je bolnica bila sekundarni covid centar koji je u velikoj mjeri rasteretio kapacitete KBC-a Osijek kad je bilo najpotrebnije. Dobrom koordinacijom i iznimnom stručnošću vodstva obje bolnice za vrijeme pandemije COVID-19 na području Osječko-baranjske županije nije bilo kolapsa zdravstvenog sustava. U proteklom smu mandatu, iako Županija nema obvezu sufinciranja, Kliničkom bolničkom centru Osijek doznačili sredstva u iznosu od 2,23 milijuna kuna.

Problem komaraca

Iako problem komaraca nije u izravnoj nadležnosti Županije, tijekom lipnja 2019. godine, uključili smo se aktivno u borbu protiv komaraca. Osigurali smo sredstva Vlade RH kao i županijska sredstva u iznosu od 5 milijuna kuna te organizirali tretiranje komaraca iz zraka na području čitave Županije. Županija je nakon toga donijela i Strategiju kontrole komaraca na području OBŽ koju su gradovi i općine usvojili.

Branitelji

Tijekom proteklih četiri godine smo za programe i projekte braniteljskim udrugama proizašlim iz Domovinskog rata iz proračuna izdvojili oko milijun kuna. Tijekom 2020. godine uključili smo se u projekt obilježavanja braniteljskih lokaliteta na području Županije. Odsjek hrvatskih branitelja je početkom prosinca 2018. godine preselio u nove prostore smještene u zgradu Ministarstva hrvatskih branitelja u bivši Hotel Mursa. U navedenom prostoru nalazi se i Područni odjel Ministarstva hrvatskih branitelja, Doma hrvatskih veteranima i Koordinacije udruga OBŽ proisteklih iz Domovinskog rata.

Planirano 2021.-2025.

Nastavak dosadašnjih aktivnosti

Kao i protekli četiri godine nastaviti ćemo s projektima od iznimnog značaja za povećanje kvalitete zdravstvene i socijalne usluge, ali i povećanja svijesti o važnosti redovitih liječničkih pregleda s ciljem prevencije i očuvanja zdravlja. Nastaviti ćemo podržavati akcije koje idu tome u korist kao i poticati i financirati stručna usavršavanja djelatnika u zdravstvu i sustavu socijalne skrbi. Također nam je u planu povećanje kapaciteta smještajnog prostora za osobe treće životne dobi u Domu u Đakovu te rekonstrukcija Doma za starije i nemoćne osobe u Belom Manastiru. Nastaviti ćemo sufinancirati i rad udruga u zdravstvu i socijalnoj skrbi s ciljem prevencije i edukacije iz oba područja.

Alzheimer centar u Osijeku

Dom za starije i nemoćne osobe Osijek će u suradnji sa Županijom krenuti u formiranje i izgradnju Odjela za osobe oboljele od Alzheimerove bolesti u zgradici Depandanse, odnosno u potkrovli koje je ukupne veličine oko 1.300 m². Prvi korak prema realizaciji toga projekta je izrada projektne dokumentacije za adaptaciju i rekonstrukciju krovišta, a u proračunu smo osigurali sredstva za sufinanciranje projektne dokumentacije. Smještajni kapacitet bi se osigurao za oko 50 korisnika, a dnevni boravak za oko 20 korisnika – osoba oboljelih od Alzheimerove bolesti.

Projekt ZAŽELI

Nastaviti ćemo s provedbom projekta ZAŽELI s ciljem osnaživanja i aktiviranja žena na tržištu rada. Izradena je projektna aplikacija za nastavak provedbe projekta ZAŽELI pomoći u kući, faza II. Cilj projekta je zapošljavanje žena u nepovoljnem položaju na tržištu rada. Provedbom projekta iz faze II planira se zapošljavanje 57 teže zapošljivih žena te osiguranje pomoći i podrške za 342 starije i nemoćne osobe.

Borba protiv komaraca

Nakon usvojene Strategije, predlagali smo osnivanje ustanove koja bi uz potporu gradova i općina te Županije i Vlade RH provodila strategiju borbe protiv komaraca. U nadolazećem mandatu ćemo aktualizirati ovu temu kako bi u suradnji s jedinicama lokalne samouprave riješili problem komaraca.

Muzej Domovinskog rata

U programu iz 2017. godine smo obećali do 2021. godine pripremiti projekt osnivanja Muzeja Domovinskog rata svih slavonsko–baranjskih postrojbi sa zadatkom čuvanja arhivske grade, informiranja i prezentiranja dokumenata, umjetničkih i dokumentarnih ratnih fotografija, tiskane grade, prezentaciju naoružanja i ostalih sredstava, ratnih karti i zapovjedi, dijelova vojne opreme, predmeta iz svakodnevnog života branitelja i stanovnika u agresorskom okruženju, autentične snimke i video materijal, ratne zastave postrojbi i ostale ratne dokumentacije i eksponata. Muzej domovinskog rata planiran je u okviru projekta Revitalizacije područja OLT-a te će se nalaziti u jednoj od zgrada budućeg kompleksa.

Ciljevi:

- Podići razinu kvalitete zdravstvene usluge
- Povećati kapacitete domova za starije i nemoćne
- Osigurati dostupnost zdravstvene usluge u svim krajevima županije
- Osnažiti socijalnu uslugu prema najranjivijim skupinama
- Poticati aktivnosti udruga u zdravstvu i socijalnoj skrbi s ciljem prevencije i edukacije iz oba područja

SPORT I KULTURA

Sustavno razvijanje sporta, obuhvaćajući sve dobne kategorije, a sa svrhom i zadaćom zadovoljavanja osnovnih ljudskih potreba za kretanjem i tjelesnom aktivnošću, pa sve do zadovoljavanja potreba vrhunskih sportaša i njihovih afiniteta, glavne su smjernice kojima smo se vodili u provođenju programa iz područja sporta. Kroz projekte u kulturi poticali smo među ostalim zaštitu, očuvanje i promicanje kulturne baštine, likovnu i muzejsko-galerijsku djelatnost, dramske, kazališne i filmske djelatnosti, glazbenu, plesnu i glazbeno-scensku umjetnost.

Realizirano 2017.-2021.

Program javnih potreba u sportu

Program javnih potreba u sportu provodili smo i sufinancirali kroz tri temeljna dijela: 1. Program aktivnosti i sustava školskih sportskih natjecanja na županijskoj razini, 2. Program djelovanja športske zajednice Osječko-baranjske županije 3. Program sufinanciranja poticanja i promicanja sporta. U proteklom razdoblju za provođenje navedenih programa Županija je osigurala 14 milijuna kuna.

Program javnih potreba u kulturi

Program javnih potreba u kulturi provodili smo kroz tri temeljna dijela: sufinanciranje ustanova kulture kojima je osnivač odnosno suosnivač Županija, sufinanciranje manifestacija i programa u kulturi od posebnog interesa za Županiju i ostale javne potrebe u kulturi. Aktivno smo se uključili s potporama za Festival hrvatske tamburaške glazbe, Đakovačke vezove, Memorijal Darko Lukić, Glazbenu srijedu, Osječko ljeto kulture i Prandau festival, Kiparsku koloniju Ernestinovo. U proteklom razdoblju za provođenje navedenih programa Županija je izdvojila 71 milijun kuna.

Dječja igrališta i sportski tereni

S ciljem osiguranja prostora za igru i rekreaciju stanovnika županije, posebice djece i mladih, u proteklom razdoblju izgradili smo i opremili 32 dječja igrališta ukupne vrijednosti 3,8 milijuna kuna. Također, izgradili smo i opremili 18 športskih terena ukupne vrijednosti pet milijuna kuna.

Projekt rekonstrukcije zgrade HNK u Osijeku

Izradili smo Izvedbeni projekt i projekt interijera za rekonstrukciju zgrade Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku. Na našu inicijativu rekonstrukcija zgrade HNK u Osijeku uvrštena je u Projekt „Slavonija, Baranja i Srijem“, ukupne vrijednosti 80 milijuna kuna.

Planirano 2021.-2025.

Nastavak dosadašnjih aktivnosti

U sljedeće četiri godine planiramo nastavak svih aktivnosti i projekata koje su imale pozitivan učinak na razvoj sporta i kulture, prvenstveno kroz programe javnih potpora. Također, planiramo nastavak ulaganja u dječja igrališta i sportske terene, ali i u ostale sportske i kulturne infrastrukturne projekte kojima ćemo unaprijediti sportski i kulturni život naših stanovnika.

Nastavak rekonstrukcije zgrade HNK u Osijeku

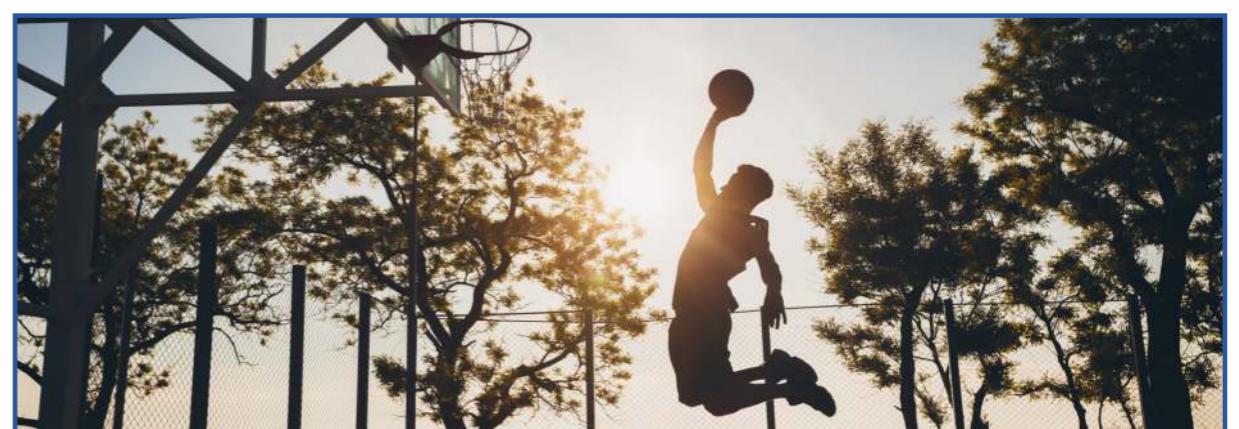
Projekt rekonstrukcije bit će do sada najtemeljitija i najveća obnova kazališne zgrade, s obzirom na sveobuhvatnost radova kao i činjenicu da se radi o zgradi koja je pojedinačno zaštićeno kulturno dobro koje je upisano u Registr kulturnih dobara RH. Projekt predviđa niz zahvata, od arhitektonskih i konstrukcijskih do sustava instalacija, scenske tehnike, dojave od požara i niza drugih, a uključivat će modernizaciju pozornice te temeljitu obnovu interijera i eksterijera.

Obnova Muzeja likovnih umjetnosti

Planirana obnova zgrade i izgradnja novog Umjetničkog paviljona Muzeja likovnih umjetnosti u Osijeku još je jedna od investicija koja će unaprijediti kulturnu i turističku sliku županije, a na našu je inicijativu uvrštena u Projekt „Slavonija, Baranja i Srijem“, ukupne vrijednosti 35 milijuna kuna.

Ciljevi:

- ravnomjeran razvoj sporta na cijelokupnom području Osječko-baranjske županije;
- provođenje sportskih aktivnosti djece, mlađeži i studenata te sportsko-rekreacijske aktivnosti građana;
- planiranje, izgradnja, održavanje i korištenje sportskih građevina značajnih za jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave;
- očuvanje, unaprjeđenje i promoviranje kulture i kulturne baštine odnosno kulturnog identiteta Županije,
- unapređivanje, očuvanje, zaštita te poticanje i promicanje kulturnog i umjetničkog stvaralaštva

DEMOGRAFIJA, MLADI, UMIROVLJENICI

S negativnim demografskim trendovima susreću se sve županije na području RH, a razlozi za njih su višestruki. S jedne strane broj stanovnika u RH prirodno se smanjuje, odnosno broj umrlih nadvisuje broj živorođenih, a s druge strane starenje stanovništva i povećano iseljavanje posljednjih godina dodatno utječe na negativna demografska kretanja. No, negativni trendovi na područjima pojedinih županija ipak su usporeni, među kojima je i Osječko-baranjska županija. Značajan doprinos pozitivnim demografskim trendovima daju upravo mladi. Prepoznajući velike potencijale mladih kao i važnost proaktivnog djelovanja u kreiranju politika za mlade, provodimo niz mjera usmjerjenih poboljšanju uvjeta i kvaliteta života mladih osoba. Isto tako razvijamo i provodimo programe i aktivnosti u području aktivnog starenja i povećanja kvalitete života umirovljenika te njihove socijalne uključenosti.

Realizirano 2017.-2021.

Stambeni krediti u funkciji poticanja gospodarstva

Stambeni krediti u funkciji poticanja gospodarstva jedinstven je projekt koji smo pokrenuli početkom 2019. godine, a kroz koji sufinanciramo kamatne stope na kredite osobama koje kupuju stan ili kuću na području županije, a koje imaju i radni odnos na ovom području. Osiguran je i plasiran kreditni potencijal od 50 milijuna kuna, te su kupljene 142 nekretnine. Početkom 2021. godine kreditni potencijal povećali smo na 100 milijuna kuna, a uz Županiju, u subvenciju kamata uključeno je 17 jedinica lokalne samouprave, a kamata je za krajnje korisnike već od 0,09%. Osim kupovine nekretnine i izravne pomoći u rješavanju stambenog pitanja, ovaj projekt ima pozitivan učinak na poboljšanje demografske slike, što uključuje ostanak mladih na području županije, smanjeno iseljavanje, ali i povećanje udjela radno aktivnog stanovništva i povećano zapošljavanje.

Besplatno putovanje vlakom redovitim studenata

Zajedno s HŽ Putničkim prijevozom u potpunosti pokrivamo trošak karte za putovanje vlakom redovitim studenata koje imaju prebivalište na području Županije, a studiraju bilo gdje na području RH. Gotovo 1.000 studenata koristi ovu mogućnost besplatnog putovanja do mjesta studiranja. Osim finansijske pomoći studentima, ovaj projekt ima za cilj povećanje mobilnosti te bolju povezanost studenata s mjestom prebivališta, a kao zalog budućeg povratka nakon završetka studiranja. Sastavni dio ovog projekta je i novouvedeni studentski vlak koji petkom kreće iz Zagreba u Osijek, a nedjeljom vozi u obrnutom smjeru.

Potpore mlađim poljoprivrednicima i mlađim poduzetnicima

Provodimo posebne mjere za mlađe poljoprivrednike koji obavljaju primarnu poljoprivrednu djelatnost na poljoprivrednom gospodarstvu na kojem su nositelji, a stariji su od 18 godina i mlađi od 40 godina. Također, uz bespovratne potpore, mlađim poduzetnicima do 40 godina starosti omogućili smo beskamatne kredite u iznosu do 2 milijuna kuna za ulaganje na području županije.

Županijski savjet mlađih

Županijski savjet mlađih djeluje kao savjetodavno tijelo Županije, s ciljem aktivnog uključivanja mlađih u javni život, kako Županije, tako i cijele regije. Kroz svoj program i programske aktivnosti, među kojima su obrazovanje i usavršavanje mlađih, zapošljavanje, poduzetništvo i socijalna politika mlađih, aktivno sudjelovanje mlađih u društvu kroz volonterski rad, političku participaciju i kulturu, informiranje mlađih, suradnju s općinskim, gradskim i županijskim savjetima mlađih u RH, promiće i zagovara prava, potrebe i interese mlađih na lokalnoj i regionalnoj razini.

Ostali projekti za mlađe

Za ostanak mlađih na području županije nužni su gospodarski rast i razvoj, otvaranje novih radnih mesta te povećanje kvalitete života. Upravo ovi ciljevi istaknuti su u većini mjera koje smo provodili i koje planiramo provoditi u narednom razdoblju. Kvalitetno obrazovanje, dostupan javni prijevoz, projekti poticanja zapošljavanja, projekti samozapošljavanja, stambeno zbrinjavanje, dostupna gospodarska, komunalna i društvena infrastruktura, dostupna primarna zdravstvena zaštita, preduvjeti su u čiju smo realizaciju izvršili značajno ulaganje u protekle četiri godine, a u koje ćemo nastaviti i u narednom razdoblju.

Smanjenje iseljavanja s područja županije

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, 2018. godine započeo je trend smanjivanja iseljavanja. Za područje Osječko-baranjske županije 2018. godine smanjeno je odseljavanje u druge županije za 2,2%, a odseljavanje u inozemstvo za čak 28,6%. Pozitivan trend nastavljen je i 2019. godine, kad je Osječko-baranjska županija bila jedna od deset županija u kojoj je ponovno došlo do smanjenja iseljavanja, i to za 5,3% u druge županije i 15,6% u inozemstvo.

Planirano 2021.-2025.

Nastavak dosadašnjih aktivnosti

U sljedeće četiri godine planiramo nastavak svih aktivnosti i projekata koje su imale pozitivan učinak na demografska kretanja u županiji te kojima smo motivirali mlađe na ostanak na području županije. Naglasak je prvenstveno na projektima poticanja razvoja gospodarstva i poljoprivrede, jer je uz riješeno stambeno pitanje, osigurano radno mjesto osnovni preduvjet za kvalitetan život i daljnje planiranje budućnosti i zasnivanje obitelji na području županije.

Nastavak projekta „Stambeni krediti u funkciji poticanja gospodarstva“

S obzirom na to da je i dalje naglašen interes za ovim projektom stambenog zbrinjavanja, i u sljedeće četiri godine ćemo nastaviti s njegovom provedbom, kroz povećanje kreditnog potencijala i osiguranje potrebnih sredstava za subvencioniranje kamata te ćemo tako omogućiti svojim stanovnicima povoljnije i jednostavnije rješavanje stambenog pitanja, potaknuti ostanak mlađih i povećati zapošljavanje.

Nastavak sufinanciranja prijevoza vlakom redovitih studenata

Izrazito velik interes studenata za besplatnim prijevozom vlakom poticaj nam je za nastavak provođenja ovog projekta i u narednom razdoblju. Uz poboljšanje mobilnosti i bolje povezanosti studentske populacije, projekt ima pozitivan utjecaj na povećanje kvalitete življenja kako u urbanim tako i u ruralnim područjima. Uz besplatni prijevoz, i dalje ćemo biti aktivno uključeni u uvođenje novih linija i novih prijevoznih sredstava na svome području.

Pojačana briga o umirovljenicima

Osječko-baranjska županija kao osnivač tri doma za starije i nemoćne osobe vodi brigu o kvaliteti života osoba smještenih u domove. Energetski su obnovljeni, a u idućem mandatu u planu je proširenje njihovih kapaciteta. Naši koalicijski partneri, uz čiju potporu idemo na predstojeće izbore, brojne su stranke umirovljenika i osoba treće životne dobi te ćemo u suradnji s njima razvijati i druge programe i projekte kako bi osobama treće životne dobi osigurali dostojanstven umirovljenički život.

Ciljevi:

- Daljnje smanjenje iseljavanja s područja županije
- Demografska obnova ruralnih područja
- Poticanje mladih na ostanak i planiranje budućnosti na području županije
- Lakše i brže ekonomsko osamostaljivanje mladih
- Povećanje životnog standarda stanovnika županije
- Povećanje socijalne uključenosti i kvalitete života osoba starije životne dobi
- Jačanje socijalnih, emocionalnih i kreativnih vještina umirovljenika

